

Nr 17 | Zima 2019

farnet

MAGAZYN

Co po roku 2020?
Działamy lokalnie w
zmieniającym się świecie

Zdjęcia (str.): Zdjęcia przy opisach projektów udostępnione przez LGR, LGD lub realizatorów projektów, z wyjątkiem następujących: galcondruses.be (9), Fishermen recommend (10), Stonefish.ee (13), blathnamara.ie (15), motorfabrikkenmarstal.com (16), Torsten George Berlin (18), Fil & Fab (22), FODERgrossisten.dk (24), van Greens en stichting mens en tui (26), Salina Greens (28), Agroberry (29), Barlissen_Spatenstich / Krebeck-Wollbrandshausen (30), Raymond Clement-lpr / BEO.lu (31), GAL-Tiges-et Chavees / Pascal Nivaille (36), diveinourislands.com (38), Tourismuszentrum Oberpfälzer Wald (39), Ğirts Purviņš (40), E.T.A.L. S.A. / Fit on Olive Trails (41), Mid Ireland Adventure (42), Monica Irago / Qualigy (44), Tourismus Stadtmarketing Enns GmbH (45), cowocatrural (46), Versosto / Silta (47), KolorApp (49), Alexandra Frankewitz / Aurélie Dessein (51), Giovanni Vitiello (52), Ny på landet (53)

Autorzy: Gilles van de Walle, Monica Veronesi Burch, Sophia De Smet

Współautorzy: Arthur Rigaud, Laura Enthoven, Soumaya Bouker, Susan Grieve, Sabine Kariger, Urszula Budzich-Tabor

Produkcja: DevNet EEIG (AEIDL/Grupo Alba) / Kaligram

Kontakt:

FARNET Magazine, FARNET Support Unit,
Rue Belliard 40 | B-1040 Brussels
+32 2 613 2650 | info@farnet.eu | www.farnet.eu

Magazyn FARNET jest wydawany przez Dyрекję Generalną ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa Komisji Europejskiej. Jest on rozprowadzany nieodpłatnie na życzenie.

Wydawca: Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa. Dyrektor Generalny

Klauzula o wyłączeniu odpowiedzialności: Jakkolwiek Dyrekcja Generalna do Spraw Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa jest odpowiedzialna za ogólne przygotowanie niniejszego magazynu, nie ponosi jednak odpowiedzialności za poprawność, treść lub poglądy wyrażone w poszczególnych artykułach tej publikacji. Komisja Europejska nie przyjmowała i w żaden sposób nie zatwierdzała, o ile nie zaznaczono inaczej, poglądów i wypowiedzi pojawiających się w tej publikacji i nie należy ich traktować jako stanowiska Komisji lub Dyrekcji Generalnej do spraw Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa. Komisja Europejska nie gwarantuje poprawności danych zawartych w tej publikacji; ani Komisja Europejska ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie ponosi odpowiedzialności za jakiekolwiek ich wykorzystanie.

© Unia Europejska, 2019

Powielanie jest dozwolone pod warunkiem powołania się na źródło.

Wydrukowano na papierze nadającym się do recyklingu, któremu przyznano oznakowanie ekologiczne UE (<http://ec.europa.eu/ecolabel>).

ISBN: 978-92-76-12979-0 – doi:10.2771/504079 (Print)

ISBN: 978-92-76-12981-3 – doi:10.2771/202598 (PDF)

Spis treści

Od Redakcji	2
Działamy lokalnie w zmieniającym się świecie	4
Korzystając z RLKS, lokalne grupy działania (LGD) w całej Europie mogą pomóc obywatelom w wykorzystaniu pomysłów, potencjału i zasobów w obliczu globalnych wyzwań.	
Prezentacja projektów z konferencji na temat RLKS	
■ Lokalna żywność.....	8
■ Lokalne miejsca pracy i usług	14
■ W kierunku gospodarki cyrkularnej	20
■ Niech będzie zielono	25
■ Korzystanie z wiedzy	32
■ Zrównoważona turystyka.....	37
■ Inteligentne społeczności	43
■ Włączenie społeczne	50
Wywiad: „Co może dać RLKS w mieście, na wsi, na wybrzeżu”	56
Troje przedstawicieli lokalnych grup działania przedstawia swoje spostrzeżenia na temat korzystania z zasad RLKS w różnych warunkach.	
FARNET 2009-2019: 10 lat wspierania RLKS na obszarach rybactwa i akwakultury	60

Od Redakcji

Jako Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów i były minister zarówno ochrony środowiska jak i rolnictwa, zdaję sobie sprawę, na ile powodzenie każdej polityki lub inicjatywy zależy od zaangażowania podmiotów lokalnych. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) ma wyjątkowy potencjał angażowania bardzo szerokiego grona interesariuszy lokalnych. Zarówno na wsi jak i na obszarach nadbrzeżnych czy też w miastach, RLKS jest metodą pozwalającą w elastyczny sposób dotrzeć ze wsparciem do tych grup społecznych, do których nie da się dotrzeć w inny sposób.

Ta zdolność objęcia wsparciem i nadania podmiotowości różnym grupom stanowi o kluczowej roli RLKS dla Europy. W naszych czasach obywatele często mają poczucie że są na łasce procesów ogólnoswiatowych takich jak zmiany klimatu, globalizacja czy rosnące nierówności.

Udział w organizacji największego jak dotąd wydarzenia poświęconego RLKS – wydarzenia potwierdzającego zaangażowanie Unii Europejskiej w realizację najważniejszych potrzeb jej obywateli – jest wielkim zaszczytem dla Finlandii, przewodniczącej w tym półroczu pracom UE. W tym wydarzeniu uczestniczą wszystkie cztery europejskie fundusze umożliwiające realizację podejścia RLKS. To potwierdza również, że Unia Europejska chce łączyć zasoby, aby lepiej odpowiadać na potrzeby obywateli.

Czterdzieści projektów wybranych na wystawę w ramach konferencji “Co po roku 2020?” świadczy o różnorodności i kreatywności, jakie rodzą się gdy wsparcie jest skierowane na właściwy poziom (lokalny) i potwierdza zdolności adaptacyjne społeczności lokalnych wobec przemian otaczającego świata.

Twórcze wykorzystanie RLKS przez lokalne grupy działania i ich rybackie odpowiedniki (LGD i LGR) widać w całej Europie. Na przykład położenie znacznej części obszaru LGR poza kołem polarnym i odcięcie od reszty świata nie przeszkodziło Lapońskiej LGR (Finlandia) w storzeniu „paluszków rybnych z płotki”. Ten innowacyjny projekt zamienia wcześniej wyrzucany gatunek ryb w cenny zasób tworzący nowe możliwości rozwojowe i tak potrzebne miejsce pracy w tym odległym zakątku.

Dzielnica Scheveningen w Hadze (Holandia) jest krańcowo odmienna, jeśli chodzi o gęstość zaludnienia. Tutaj RLKS wykorzystuje siły natury aby zrewitalizować zaniedbaną dzielnicę, włączając w ten proces osoby zagrożone marginalizacją.

Uzupełnieniem powyższych przykładów jest projekt COWOCAT, oferujący wspólną przestrzeń biurową na obszarach wiejskich Katalonii (Hiszpania), w celu budowania połączeń między wsią a miastem przez tworzenie atrakcyjnych możliwości pracy na odległość dla przedsiębiorców zarówno ze wsi jak i z miasta.

Projekty te stanowią jedynie część tysięcy projektów RLKS realizowanych obecnie w całej UE. Zachęcanie lokalnych interesariuszy i mobilizacja ich talentów wymagają ciągłych działań innowacyjnych i oddolnych. W 2021 roku rozpocznie się nowy okres finansowania, w którym będzie funkcjonować druga generacja lokalnych grup działania na obszarach miejskich, trzecia generacja na obszarach rybackich i piąta na wsi.

Wspólnym wyzwaniem dla nas wszystkich jest dalsze budowanie aktywności na poziomie najbardziej lokalnym, bazujące na już zbudowanych mocnych fundamentach, a jednocześnie poszukujące nowych sposobów wykorzystania potencjału tego oddolnego podejścia. Społeczeństwo, gospodarka i ekosystem, w którym żyjemy, podlegają szybkim zmianom, co tworzy nowe wyzwania, ale również nowe szanse. Nasza konferencja to doskonała okazja na spojrzenie co nas czeka w przyszłości, na wzajemną inspirację i wymianę pomysłów między setkami społeczności przybrzeżnych, wiejskich i miejskich, które wspólnie będą kształtować przyszłość w obliczu zmian. ■

Kimmo Tiilikainen, przedstawiciel rządu Finlandii przewodniczącej pracom UE

Pan Kimmo Tiilikainen, Sekretarz Stanu, ma długie doświadczenie w zakresie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Na początku lat 2000 był członkiem rady jednej z grup LEADER, później jako Minister Rolnictwa i Ochrony Środowiska promował podejście LEADER/RLKS na forum krajowym i międzynarodowym.

Działamy lokalnie w zmieniającym się świecie

W obliczu globalnych wyzwań, takich jak zmiana klimatu, presja na zasoby naturalne i rosnące nierówności, społeczności mogą zmienić bieg wydarzeń działając wspólnie. Lokalne grupy działania (LGD) w całej Europie mogą pomóc obywatelom zaprząć do pracy pomysły, umiejętności i zasoby, aby wypracować innowacyjne rozwiązania dostosowane do konkretnych potrzeb.

Komisja Europejska nakreśliła długofalową wizję Europy zasobnej i neutralnej klimatycznie do roku 2050 i podkreśliła rolę zachodzących przemian: przemiany gospodarczej i przemysłowej w kierunku oszczędności zasobów i gospodarki obiegu zamkniętego; zielonej przemiany opartej o redukcję zanieczyszczeń i emisji CO₂, oraz przemiany społecznej związanej z dostosowaniem umiejętności ludzi i zachowań konsumentów do nowych okoliczności. Pokazane w tym Magazynie 40 projektów ilustruje, w jaki sposób RLKS może odegrać kluczową rolę w tym procesie zmian.

Gospodarka obiegu zamkniętego i bardziej zielona!

W związku z rosnącą presją na zasoby naszej planety, LGD pomagają zmienić nasze podejście do surowców i do śmieci. Na przykład na obszarach nadmorskich tworzone są nowe łańcuchy dostaw oparte o wcześniej wyrzucane zasoby, takie jak nylonowe sieci rybackie, muszle po skorupiakach i gatunki ryb uznawane za nieatrakcyjne. Jednocześnie na duńskiej wsi wspierane są inicjatywy zagospodarowania odpadków żywnościowych do pro-

dukcji białka zwierzęcego z owadów. LGD wspierają przechodzenie na bardziej odpowiedzialne i zrównoważone metody rolnicze, na przykład na terenach po eksploatacji soli w Portugalii produkuje się organiczny soliród, a na polach pszenicy w Hiszpanii wprowadza się nawadniane kropelkowo plantacje czarnej porzeczki.

Pięć projektów promujących lokalne produkty żywnościowe pokazuje też znaczącą pracę wykonaną przez wiele LGD (w tym również LGR) z całej Europy aby zachęcać do konsumpcji produktów wyprodukowanych w sposób zrównoważony i nie przywożonych z daleka. Pomagają one też społecznościom wypracować samowystarczalność w oparciu o energię odnawialną, jak to się dzieje w niemieckich wioskach w okolicy Getyngi. Jest to jedna z wielu inicjatyw RLKS pokazujących, że nawet na poziomie lokalnym można przeciwdziałać zmianom klimatu i ograniczać uzależnienie od paliw kopalnych.

Współpraca i wymiana wiedzy w służbie społeczności

Inne projekty pokazują, jak partycypacyjny charakter RLKS pomaga lepiej gospodarować zasobami poprzez łączenie różnych firm i grup interesu w celu wykorzystania wiedzy lokalnej w połączeniu z badaniami naukowymi. Pokazuje to skuteczny system zarządzania zasobami ryb i wody nad jeziorem Vättern w Szwecji; współpraca rybaków i naukowców we Włoszech przy ratowaniu gatunków chronionych, a także partnerstwo utworzone w Belgii aby w sposób bardziej zrównoważony i dochodowy zarządzać małymi gospodarstwami leśnymi. Dzięki tym projektom lokalne społeczności czerpią korzyści z zarządzania zasobami – taki jest cel projektu współpracy między łotewskimi LGR w celu zbadania i ochrony zasobów wodorośców na wybrzeżu.

W całej Europie LGD i LGR wspierają także różnicowanie działalności, szczególnie poprzez rozwój turystyki wiejskiej lub rybackiej. Także w tym przypadku kluczową sprawą jest zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi (i kulturowymi), a także zapewnienie, że lokalna społeczność odnosi korzyści w postaci czystszej środowiska i lepszych dochodów mieszkańców. Widzimy tu m.in. zachęcanie rybaków do oferowania usług w zakresie nurkowania, turystyki połowowej czy ochrony środowiska morskiego w Grecji, oparcie oferty turystycznej regionu Tirschenreuth o tożsamość związaną z hodowlą karpia, oraz irlandzki start-up specjalizujący się w sportach terenowych i turystyce przygodowej. Przykłady te pokazują jak można oprzeć gospodarkę na usługach w sposób zrównoważony, poprzez dodawanie wartości do tradycyjnych sektorów gospodarki, zamiast ich wypierania.

Czym jest RLKS?

Finansowany przez Unię Europejską RLKS, czyli „rozwój lokalny kierowany przez społeczność”, umożliwia mieszkańcom decydowanie, w jaki sposób chcą rozwijać swój obszar poprzez tworzenie partnerstw zwanych lokalnymi grupami działania (LGD), obejmujących organizacje społeczne, firmy i sektor publiczny.

Lokalne grupy działania angażują członków społeczności we wspólną refleksję nad priorytetami gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi poprzez udział w tworzeniu własnej strategii rozwoju. Pracownicy LGD pomagają mieszkańcom przygotować projekty, a partnerstwo dysponuje środkami pozwalającymi na finansowanie inicjatyw najlepiej odpowiadających na lokalne wyzwania rozwojowe (np. poprzez inwestowanie w nowe firmy, usługi, szkolenia, podnoszenie świadomości itp.)

RLKS, funkcjonujący na obszarach wiejskich od 1991 roku jako **LEADER**, a potem z powodzeniem przeniesiony na obszary zależne od rybactwa i akwakultury w latach 2007-2013, w perspektywie finansowej 2014-2020 po raz pierwszy został włączony do wszystkich Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych¹.

¹ Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny.

Włączenie społeczne, usługi i miejsca pracy dobrej jakości

W społeczeństwach występują różne formy nierówności: ograniczony dostęp do surowców, pieniędzy, usług, informacji i wykształcenia to tylko niektóre z nich. Wiele LGD pracuje nad budowaniem bardziej sprawiedliwego ładu, w którym umiejętności wszystkich członków są rozwijane, a pomysły poprawiające jakość życia są wspierane. Przykładami są tu: program mikropożyczek w Sardynii adresowanych do rybaków w małej skali, którym banki często odmawiają swoich usług, warsztaty zapobiegające wykluczeniu cyfrowemu na obszarach wiejskich w Polsce, oraz program wykorzystujący przyrodę i naukę na otwartym powietrzu do włączania młodych imigrantów do szwedzkiego społeczeństwa.

W dzisiejszych czasach nie tylko ludzie migrują. Miejsca pracy często przenoszą się do większych miast, a za nimi podążają młodzi, ich rodziny i podstawowe usługi. Aby prosperować i stawić czoła przyszłości, społeczności w odległych od miast obszarach wiejskich, regionach nadbrzeżnych czy też w zaniedbanych dzielnicach miast, z których uciekły inwestycje potrzebują miejsc pracy, usług i mieszkańców obdarzonych inicjatywą. Przedstawiane na wystawie projekty obejmują wsparcie rodzinnego mikroprzedsiębiorstwa ręcznego zbioru wodorostów na małej wysepce w Irlandii, społecznościowe centrum oferujące przestrzeń do pracy, warsztaty i imprezy związane z morzem na małej wysepce w Danii, wielofunkcyjną firmę społeczną zapewniającą usługi i dostawy towarów różnym segmentom społeczności w Czechach, oraz spółdzielnię, dzięki której młodzież fińska może rozwijać swoje pomysły na biznes.

Społeczności lokalne jako laboratoria zmian

Dzięki wsparciu RLKS, społeczności w całej Europie podejmują inicjatywy pozwalające im aktywnie wpływać na zachodzące zmiany, poprzez pilotaż nowych form zarządzania zasobami lub testowanie lepszych sposobów przepływu informacji. Sklepy pop-up w Austrii stanowią skuteczny sposób zagospodarowania niewykorzystanej powierzchni sklepowej w centrach miast; telefoniczna aplikacja na Węgrzech na nowo definiuje relacje między samorządem a mieszkańcami, a jedna z nowych miejskich LGD w Lizbonie pilotażowo testuje lokalną walutę. LGD odgrywają rolę katalizatora zmian i wiele z niżej opisanych projektów pokazuje, w jaki sposób działania lokalne mogą nie tylko realnie przyczynić się do zmian, ale także otwierać drogę działaniom w skali regionalnej albo ponadnarodowej.

W czasach kiedy daje się dostrzec zniechęcenie projektem europejskim, a tradycyjne grupy polityczne tracą głosy, RLKS stanowi szansę, aby odnowić więź między Europą a jej obywatelami, ich potrzebami i aspiracjami. Widać więc, że możliwość angażowania tych, którzy zwykle się nie angażują, jaką stwarza podejście RLKS, oraz istnienie specjalnych sieci wspierających wymianę wiedzy i współpracę na poziomie krajowym i europejskim stwarzają ogromne możliwości, żeby zmiany następowały od dołu do góry! ■

CLLD
w praktyce

LOKALNA ŻYWNOŚĆ

Powiązania między lokalnymi producentami żywności i mieszkańcami

Budowa ekosystemu żywnościowego

Ta belgijska LGD dążyła do poprawy dostępu do zdrowej, lokalnej żywności w swoich społecznościach, zapewniając lepsze możliwości miejscowym rolnikom, nowym ogrodnikom i mieszkańcom.

Aby poprawić zdrowie ludności tego obszaru, lokalnej gospodarki i gleb, LGD Pays des Condruses wsparła szereg inicjatyw na rzecz większego dostępu do zdrowej, lokalnie produkowanej żywności i jej większego bezpieczeństwa.

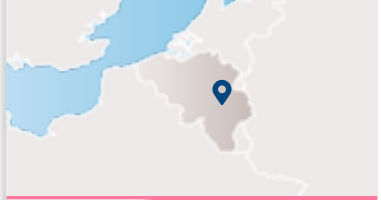
Grupa od 2011 r. zaplanowała i konsekwentnie przeprowadziła szereg długofalowych działań. Po pierwsze, założono lokalną spółdzielnię producentów rolnych. Następnie utworzono inkubator przedsiębiorczości dla nowych ogrodników wchodzących na rynek, po czym uruchomiono szereg stołówek oferujących organiczne, lokalne jedzenie. Później utworzono spółdzielnię produkcji grzybów. W 2018 r. otwarto "centrum żywnościowe" i zainicjowano walońską sieć inkubatorów. Społeczność lokalna, rodziny, potencjalni ogrodnicy i hodowcy grzybów należą do głównych grup docelowych. Ambicją jest rozszerzenie tych działań, aby łączyć obszary wiejskie i miejskie, prace nad tym już trwają.

“Wartością dodaną wnoszoną przez program LEADER jest tworzenie długofalowej strategii, pozyskanie innych funduszy i działania animacyjne.”

Jean-François Pêcheur, Dyrektor LGD

BELGIA

LGD PAYS DES CONDRESSES

Stoisko 01

REZULTATY

- ▶ Wsparcie 35 rolników
- ▶ Zaopatrzenie 600 rodzin
- ▶ Ponad 50 punktów sprzedaży
- ▶ 8 miejsc pracy (4 pełnoetatowe)
- ▶ 16 inkubatorów – ze skutkiem 7 pełnoetatowych ogrodników produkujących na rynek

Całkowity koszt projektu: 893 500 €
LEADER (w tym EFRROW): 81 405 €
 Inne: 793 795 €
 Beneficjenci: 18 300 €

Realizator projektu
 Pays des Condruses LAG
 Jean-François Pêcheur
www.galcondruses.be/

LOKALNA ŻYWNOŚĆ

Promocja restauracji serwujących ryby z miejscowych połowów

CHORWACJA

LGR GALEB

Stoisko 02

REZULTATY

- ▶ Opracowanie znaku jakości i strony www
- ▶ 12 restauracji polecanych przez 26 rybaków
- ▶ Duża promocja w mediach lokalnych i krajowych
- ▶ Zwiększona popularność rybaków i polecanych przez nich restauracji

Całkowity koszt projektu: 5 000 €
LGR (w tym środki EFMR): 5 000 €

Realizator projektu

LGR GALEB
Ante Sladoljev
www.fishermen-recommend.com/en

Rybacki polecają

Restauracje i rybacy z chorwackiego wybrzeża biorą udział w projekcie LGR przybliżającym konsumentom lokalne gatunki ryb.

Najważniejszym kanałem sprzedaży ryb na obszarze LGR są restauracje, dlatego LGR GALEB zdecydował się na pilotażowy system pomocy miejscowym rybakom w wejściu na ten rynek, jednocześnie informując konsumentów gdzie można zjeść ryby z miejscowych połowów.

Rybaków przekonano do stworzenia profili internetowych, w których opowiadają, w jaki sposób złowili swoje ryby. Restauracje kupujące od nich ryby również utworzyły swoje profile na tej samej stronie, co zapewnia promocję gastronomii oferującej miejscowe ryby.

Restauracje mogą używać znaku jakości, jeśli spełniają trzy kryteria: przewaga ryb w menu, zakup ryb od miejscowych rybaków, oraz oferowanie dań opartych o niedoceniane gatunki ryb.

System był szeroko promowany w mediach społecznościowych i w prasie. Pomogło to zwiększyć świadomość zarówno mieszkańców, jak i turystów, na temat miejscowego rybołówstwa, roli, jaką odgrywa ono na tym obszarze (również jako możliwy do podjęcia zawód) i o świeżych rybach, jakie dzięki tej branży są dostępne w restauracjach.

“Rybacki nie tylko korzystają ze zwiększonej sprzedaży ryb, ale także zaczynają być dumni ze swojego zawodu i ze swoich kolegów.”

Ante Sladoljev, Dyrektor LGR

Festiwale żywności i dziedzictwa

Ratujemy miejscowe rybołówstwo

Projekt promujący dziedzictwo rybackie, wzmacniający lokalne tradycje i zwiększający spożycie zapomnianych gatunków ryb słodkowodnych.

Preferowanie ryb morskich przez konsumentów może wywierać nadmierną presję na niektóre stada, bez uwzględnienia miejscowych ryb słodkowodnych, które są często liczniejsze i bywają równie smaczne. Dwie litewskie LGR połączyły siły, aby zorganizować tradycyjne festiwale rybackie w różnych regionach kraju. Letni i zimowy festiwal ma na celu zachęcenie różnych interesariuszy z sektora rybołówstwa do dzielenia się wiedzą na temat technik połowowych i tradycji kulinarnych ze społecznością. Wydarzenia zgromadziły rybaków i rodziny w każdym wieku.

Na zimowym festiwalu wędkarskim prezentowano typowe sezonowe metody połowów, w tym wędkarstwo podlodowe, stosowane w różnych jeziorach na Litwie, zorganizowano też zawody sportowe i koncerty. Dzieci mogło za darmo skosztować potraw z ryb słodkowodnych, przygotowywanych według tradycyjnych przepisów. Podczas „mistrzostw gotowania zupy rybnej” 57 zespołów rywalizowało w przygotowaniu klasycznych potraw. Wszyscy uczestnicy otrzymali porcję zupy rybnej.

“Atrakcyjnie prezentowane na świeżym powietrzu tradycyjne potrawy z ryb kusily dzieci do spróbowania, chociaż nie jedzą ich w domu.”

Ligita Smagurauskienė, Dyrektor LGR

LITWA

LGR IGNALINA

Stoisko 03

REZULTATY

- ▶ Zorganizowane dwa festyny
- ▶ Ponad 200 uczestników na każdym z nich
- ▶ Zwiększona świadomość na temat miejscowych ryb i dziedzictwa

Całkowity koszt projektu: 11 729 €
LGR (w tym EFMR): 11 729 €

Realizator projektu

LGD Ignalino, we współpracy z
LGR Szyłokarczma
Dr Ligita Smagurauskienė
www.irvvg.lt

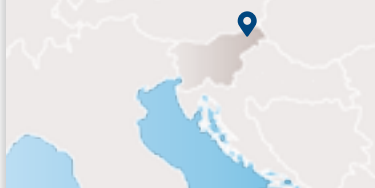

LOKALNA ŻYWNOSĆ

Lokalna żywność w szkolnych stołówkach

SŁOWENIA

LGD OVTAR SLOVENSКИH GORIC

Stoisko 04

REZULTATY

- ▶ Wzrost liczby członków spółdzielni z 8 do 120
- ▶ 50 szkół uczestniczących w projekcie
- ▶ 3 pełnoetatowe miejsca pracy

Całkowity koszt projektu: 10 368 €
LEADER (w tym EFRROW): 6 479 €
Inne środki publiczne: 1 620 €
Beneficjenci: 2 269 €

Realizator projektu

Zadruga Dobrina z.o.o.
Dr Milojka Fekonja
www.zadruga-dobrina.si

Spółdzielnia ze zrównoważoną lokalną żywnością

Spółdzielnia „Dobrina” wykorzystała program LEADER do podnoszenia wiedzy i budowania umiejętności w celu przyciągnięcia większej liczby producentów i promowania w szkołach publicznych świeżej, wysokiej jakości żywności miejscowej.

Spółdzielnia Dobrina promuje zasady uczciwego handlu wśród lokalnych producentów; zrzesza drobnych rolników, którzy produkują organiczne świeże owoce, warzywa i tradycyjną lokalną żywność. Spółdzielnia wdrożyła ten projekt w celu poszerzenia sieci producentów i zachęcenia nowych segmentów klientów, w tym szkół publicznych, do zamawiania żywności produkowanej na miejscu.

W ramach działań na rzecz budowania umiejętności, w projekcie przeszkolono uczestników w zakresie technologii i produkcji rolnictwa ekologicznego oraz organizowano regularne spotkania w celu wymiany doświadczeń. Pracownicy projektu odwiedzali szkoły na szerszym obszarze, badając możliwość włączenia żywności produkowanej lokalnie do posiłków szkolnych. Aby wzbudzić zainteresowanie lokalną żywnością ze zrównoważonej produkcji, w ramach projektu zorganizowano również wykłady dla dorosłych i dzieci w wieku szkolnym. Ponadto opracowano ulotki promocyjne i rozdano je rolnikom, szkołom i innym zainteresowanym odbiorcom. Priorytetem spółdzielni pozostaje budowanie dobrych relacji między klientami a producentami i działanie w sposób transparentny.

“Ważne, żeby komunikować się z obiema stronami – klienci żądają jakości za rozsądną cenę, a producenci dostarczają jakościowej żywności za sprawiedliwe wynagrodzenie.”

Milojka Fekonja, Prezes spółdzielni Dobrina

Przetwórstwo i sprzedaż ryb z lokalnych połowów

Stonefish

Sklep rybny należący do rybaka na jednej z estońskich wysp został rozbudowany, co umożliwiło przetwórstwo świeżo złowionych ryb i ich sprzedaż bezpośrednią okolicznym mieszkańcom.

Połów i przetwórstwo ryb na wyspie Hiiumaa były prowadzone już w czasach Związku Radzieckiego. Jednak zakład produkujący konserwy upadł w latach 2000 i od tego czasu przez ponad dekadę wyspa nie miała żadnego przetwórstwa. Ponadto możliwość sprzedaży świeżych ryb nie była dobrze wypromowana, a surowca było zbyt mało aby uzasadnić rozwój przetwórstwa. Imre Kivi, miejscowy rybak i dyrektor firmy Stonefish zwrócił się do LGR Hiiukala o dofinansowanie z EFMR i o informacje o możliwościach pożyczek.

Przy pomocy dotacji z LGR Imre otworzył nowy sklep, łatwo dostępny dzięki lokalizacji przy głównej drodze. Obejmuje on również część przetwórczą, sprzedaż i naprawę sprzętu rybackiego oraz barek, gdzie można kupić zupę rybną, wędzone ryby i inne produkty rybne. Już w pierwszym roku działalności liczba klientów przerosła oczekiwania, co świadczy o sukcesie i trwałości tego nowego przedsięwzięcia na oddalonej od świata wyspie.

ESTONIA

LGR HIIUKALA

Stoisko 05

RESULTS

- ▶ Utworzenie jednej firmy przetwórczej
- ▶ Utworzenie jednego punktu sprzedaży
- ▶ Stworzenie 7 całorocznych miejsc pracy na pełny etat

Całkowity koszt projektu: 358 000 €
LGR (w tym EFMR): 227 000 €
Środki własne beneficjenta: 131 000 €

Realizator projektu

Stonefish OÜ
Mr. Imre Kivi
<http://stonefish.ee>

“Dostępność ryb z miejscowych połowów w restauracjach i w sektorze publicznym była przez długi czas wąskim gardłem, teraz to zaczyna się zmieniać.”

Tuuli Tammla, Dyrektor LGR

LOKALNE MIEJSCA PRACY I USŁUGI

Uruchomienie rodzinnych miejsc pracy na zewnętrznych wyspach

Bláth na Mara

Dzięki temu projektowi Bláth na Mara, firma zajmująca się zbieraniem i przetwarzaniem wodorostów u wybrzeży irlandzkiej wyspy, mogła się rozwinąć i zdobywać nowe rynki.

Bláth na Mara to firma, w której dokonuje się ręcznego zbioru dzikich wodorostów na dziewiczych brzegach wyspy Inis Mór. Jej głównym produktem było suszone ekologiczne wodorosty, mielone lub całe, wprowadzane na rynek hurtowo. Jednak dziedzictwo i jakość produktu dawały szansę dotarcia na nowe rynki, a w szczególności spełnienia oczekiwań klientów otwartych na takie doświadczenia. Specjalny proces suszenia wodorostów zapewnia zachowanie ważnych składników odżywczych, zapewniając klientom szereg korzyści zdrowotnych i doskonały smak.

LGR zapewniła fundusze i wiedzę fachową w różnych dziedzinach, w tym w zakresie przedsiębiorczości i marketingu. Pomogła także w kontaktach z innymi podmiotami na tym obszarze. Pozwoliło to na modernizację istniejącej siedziby i zakładu przetwórczego, co podniesie jakość oferty Bláth na Mara, zapewniając jednocześnie możliwość rozwoju nowych produktów. Zachęciło to także tę rodzinną firmę do rozwoju nowej formy działalności: turystyce edukacyjnej w zakresie żywności z wodorostów.

“Zachodnia LGR pomogła Bláth na Mara stać się dochodową firmą zatrudniającą 4 osoby na pełny etat. Jest to niezmiernie ważne dla naszej gospodarki i pozwoliło młodej rodzinie ponownie osiedlić się na naszej małej wyspie.”

Jenny O'Halloran, Bláth na Mara

IRLANDIA

LGR ZACHODNIEJ IRLANDII

Stoisko 06

REZULTATY

- ▶ Rozrost firmy: z 1 do 4 miejsc pracy
- ▶ Rozszerzenie oferty i wzrost jakości produktu
- ▶ Dywersyfikacja działalności

Całkowity koszt projektu: 80 000 €

LGR (w tym EFMR): 40 000 €

Beneficjenci: 40 000 €

Realizator projektu

Bláth Na Mara

Jenny O'Halloran

www.blathnamara.ie/

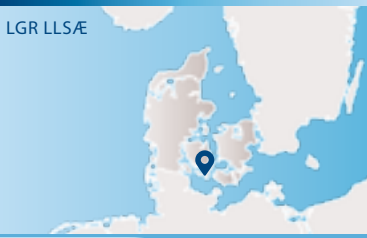

LOKALNE MIEJSCA PRACY I USŁUGI

Wspólna przestrzeń do pracy i zabaw

DANIA

LGR LLSÆ

Stoisko 07

REZULTATY

- ▶ Utworzono dwa miejsca pracy: kierownika obiektu i doradcy biznesowego
- ▶ Do budynku wprowadziła się poważna firma spedycyjna
- ▶ 7 firm wykorzystuje przestrzeń biurową w elastycznej formule

Całkowity koszt projektu: 324 700 €
LGR (w tym EFMR): 189 150 €
Beneficjenci: 135 550 €

Realizator projektu

Motorfabrikken Marstal
Julie Skaar
www.motorfabrikkenmarstal.com

Fabryka Silników Marstal

Nieczynna fabryka silników została zamieniona w centrum społeczności wspierające lokalną przedsiębiorczość morską.

Wiele małych wysp trapi spadek aktywności gospodarczej. Na wyspie Ærø fabryka silników Marstal zawsze była sercem obrotu towarowego. Utworzenie centrum społeczności na terenie starej fabryki ma na celu zwiększenie przedsiębiorczości morskiej.

Projekt koncentruje się na wspieraniu innowacyjnych i inteligentnych przedsiębiorstw, zwłaszcza w dziedzinie gospodarki morskiej. Przedsiębiorcy mogą korzystać ze wspólnych przestrzeni biurowych i kawiarni. Ponadto organizowana jest seria kursów i warsztatów z zakresu rozwoju biznesu. Przestrzeń ta pozwala młodym przedsiębiorcom znaleźć swoje miejsce w społeczności przybrzeżnej, co z kolei przyczyni się do wzrostu gospodarczego, rozwoju lokalnego i spójności społecznej w Ærø.

Ekspozowana jest duża część starych instalacji i maszyn, co pozwala zachować dziedzictwo kulturowe związane z fabryką.

“Chcemy aktywnie przyczynić się do rozwoju dobrze prosperującej społeczności lokalnej. Dlatego uważam, że mając możliwość dołączenia do atrakcyjnej sieci, należy ją wykorzystać. Dzieląc się wiedzą i doświadczeniem z innymi, odzyskujesz je dziesięciokrotnie.”

Julie Skaar, Motorfabrikken Marstal

Tworzenie sieci wsparcia lokalnego biznesu

Wsparcie tradycyjnej hodowli karpia

LGR wspiera pakiet działań ułatwiających nawiązywanie kontaktów między przedsiębiorstwami związanymi z rybactwem i wspierających innowacyjne metody zarządzania jakością.

Dolina Baryczy to obszar śródlądowy z 800-letnią historią hodowli ryb (głównie karpia). Aby wesprzeć tę tradycyjną przedsiębiorczość w utrzymaniu konkurencyjności w dzisiejszym świecie, LGR koordynuje szereg działań.

Coroczne „Dni Karpia” przyciągają tysiące uczestników wydarzeń kulinarnych, sportowych i kulturalnych. Związane z rybami imprezy organizowane są przez 11 weekendów każdej jesieni. Wydarzenie jest monitorowane w innowacyjny sposób, z wykorzystaniem kwestionariusza internetowego i nagród przyznawanych za odpowiedzi.

Utworzono system certyfikacji i znak jakości „Dolina Baryczy poleca”, a lokalne firmy korzystają ze wspólnych szkoleń i promocji oraz wzajemnie się rekomendują.

Interesariusze edukacyjni współpracowali również przy tworzeniu „Edukacji dla Doliny Baryczy”, inicjatywy mającej na celu podnoszenie świadomości poprzez szkolenia i wizyty studyjne. Szkoły mogą uzyskać dotację na pogładową lekcję u przedsiębiorcy, która może trafić do lokalnej firmy karpiowej, zapewniając jej dodatkowy dochód.

“Połączenie wsparcia biznesowego, promocji i edukacji stworzyło synergię i zwiększyło długoterminowe oddziaływanie LGR na rozwój regionu.”

Inga Demianiuk-Ozga, Prezes LGR

POLSKA

PARTNERSTWO DOLINY BARYCZY

Stoisko 08

REZULTATY

- ▶ 60 partnerów i ponad 80 imprez w ramach „Dni karpia” 2019
- ▶ Blisko 60 produktów ze znakiem jakości „Dolina Baryczy poleca”
- ▶ Ponad 13 500 uczestników wizyt studyjnych

Całkowity koszt projektu: 153 800 €
 LGR (w tym EFMR): 153 800 €
 Dni karpia: 46 500 € rocznie
 Znak jakości: 14 300 € rocznie
 Dotacje edukacyjne: 93 000 €

Realizator projektu

Partnerstwo dla Doliny Baryczy
 Inga Demianiuk-Ozga
www.nasza-barycz.pl

LOKALNE MIEJSCA PRACY I USŁUGI

Wiejski sklep i kawiarnia

NIEMCY

LGD GOTHA-ILM-KREIS-ERFURT

Stoisko 09

REZULTATY

- ▶ Stworzono odpowiednik 3 pełnoetatowych miejsc pracy
- ▶ Poprawił się dostęp do podstawowych dóbr i usług
- ▶ Wzrósł kapitał społeczny i poczucie wspólnoty
- ▶ Wzrosła niezależność osób starszych

Całkowity koszt projektu: 35 947 €
 LEADER (w tym EFRROW): 17 952 €
 Beneficjenci: 17 995 €

Realizator projektu

Spółdzielnia mieszkańców Ballstädt
 Horst Dünkel

Sklep spółdzielczy w Ballstädt

Lokalna społeczność Ballstädt stworzyła połączenie sklepu i kawiarni, które stanowi ważne miejsce spotkań wspólnoty i jest samowystarczalne finansowo.

Lokalna spółdzielnia zareagowała na utratę sklepów i usług we wsi Ballstädt (700 mieszkańców) w środkowych Niemczech, zakładając sklep prowadzony przez społeczność. Odrestaurowano i przekształcono budynek w sercu wioski, tworząc sklep i kawiarnię, a niewielką część przestrzeni w jednym rogu sklepu wyposażono na ogólnodostępne miejsce spotkań.

Sklep zapewnia podstawowe towary i usługi dla 70–110 klientów dziennie. Jest to świetne miejsce dla ludzi w każdym wieku do spotkań i wspólnego spędzania czasu, które stało się centrum wioski. Sklep przywrócił niezależność wielu emerytom i osobom starszym, ponieważ nie muszą już polegać już na innych, którzy robili im zakupy w pobliskich miastach. Centralne położenie budynku było szczególnie ważne, podobnie jak zaangażowanie mieszkańców - niektórzy członkowie spółdzielni pracują w sklepie jako wolontariusze, gdy robi się tłoczno!

Inwestycja i podejście LEADER były katalizatorem, który umożliwił społeczności stworzenie tego przedsięwzięcia, a teraz jest ono samowystarczalne finansowo i daje zatrudnienie miejscowym.

“Poczucie wspólnoty ponownie rośnie między pokoleniami. Pojawiło się nowe poczucie przynależności i dumy z nowego sklepu w Ballstädt.”

Horst Dünkel, Burmistrz Ballstädt

Sklep i miejsce spotkań społeczności

Sklep GOODie

Sklep GOODie tworzy przyjazne, inspirujące centrum, w którym ludzie mogą kupić miejscową żywność i inne produkty wysokiej jakości oraz usiąść i porozmawiać z sąsiadami.

Kiedy Hana Nováková przeprowadziła się ze swoją młodą rodziną do małej wioski Malec w środkowych Czechach, tęskniła za wspólnym miejscem spotkań ludzi i możliwością kupowania dobrego jedzenia. Rozmowy z miejscową LGD i otwarcie tutejszego zamku dla publiczności stanowiły doskonałą okazję do zmiany stanu rzeczy.

LGD pomogła Hanie założyć sklep GOODie na terenie zamku. Jest to przedsięwzięcie społeczne, ze sklepem sprzedającym lokalne produkty spożywcze bez opakowań, przestrzenią do spotkań, placem zabaw dla dzieci, biblioteczką i akwariem. W GOODie organizowane są również seminaria i warsztaty na różne tematy – podróże, redukcja odpadów, logopedia, sztuka i rzemiosło, lokalne tradycje.

W przyszłości sklep GOODie chciałby również dystrybuować swoje produkty piekarnicze do innych firm, dla pobudzenia miejscowej gospodarki. Od momentu założenia sklepu liczba klientów i odwiedzających stale rośnie.

CZECHY

LGD PODHŮŘÍ ŽELEZNÝCH

Stoisko 10

REZULTATY

- ▶ Uruchomiono wielostronne usługi dla społeczności
- ▶ Utworzono 3 niepełnoetatowe miejsca pracy dla niepełnosprawnych kobiet

Całkowity koszt projektu: 73 105 €
LAG (inc. ESF): 62 140 €
Środki własne beneficjenta: 10 965 €

Realizator projektu

GOODie SHOP / Kráček s dobrotami
Hana Nováková
www.facebook.com/Kráček-s-DOBROtaMi-189260731748109/

“Przyjdź do GOODie, kup dobre produkty i wspieraj dobre projekty.”

Hana Nováková, założycielka i prowadząca sklep GOODie

W KIERUNKU GOSPODARKI CYRKULARNEJ

Nowe produkty z odrzucanych wcześniej ryb

Paluszki rybne z mielonej płoci

Rybacy w północnej Finlandii tworzą zakład rozdrabniania, w którym niepożądany wcześniej przyłów przetwarzany jest na nowe rynkowe produkty.

20 komercyjnych rybaków prowadzących działalność w formie spółdzielni łowi ryby mające stosunkowo wysoką wartość rynkową, jak okonie, szczupaki i miętusy. Jednak w ostatnich latach zaczął się zwiększać przyłów płoci, wynosząc rocznie od 100 do 140 ton. Rybacy z jeziora Lokka uznali ich wyrzucanie na składowiska odpadów jako niezrównoważoną praktykę i spróbowali znaleźć rozwiązanie tego problemu.

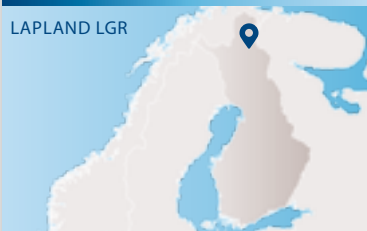
Po kilku próbach, w tym próbach wytwarzania z płoci karmy dla zwierząt domowych, stało się jasne, że najlepszą opcją byłoby rozdrobnienie ryb do spożycia przez ludzi poprzez stworzenie produktów żywnościowych, takich jak paluszki rybne i „pieczeń rybna”. Nie mając doświadczenia w rozdrabnianiu ryb ani szacowaniu opłacalności ekonomicznej takich działań, spółdzielnia rybacka zwróciła się do LGR Laponii o pomoc w opracowaniu pomysłu. W ramach projektu rybacy stwierdzili, że istnieje opłacalny rynek dla produktów z mielonej płoci. Kupili maszynę do mielenia i opracowali linię produktów z mielonych ryb, kupowanych przez firmy przetwórstwa rybnego, miejskie punkty gastronomiczne i lokalne restauracje.

“Ponieważ wytwarzanie mielonych ryb zapowiadało się obiecująco, kupiliśmy maszynę do mielenia jeszcze przed zakończeniem analizy rynku.”

Risto Pyhäjärvi, rybak

FINLANDIA

LAPLAND LGR

Stoisko 11

REZULTATY

- ▶ Uruchomiono punkt przetwórczy i przeszkolono rybaków
- ▶ Utworzono 1,5 pełnoetatowego miejsca pracy
- ▶ Wprowadzono na rynek mieloną płoć, miętusa i szczupaka

Całkowity koszt projektu: 25 774 €
LGR (w tym EFMR): 23 197 €
Beneficjenci: 2 577 €

Realizator projektu

Lapland FLAG
Markku Ahonen

W KIERUNKU GOSPODARKI CYRKULARNEJ

Recykling zużytych sieci rybackich

FRANCJA

LGR BREST

Stoisko 12

REZULTATY

- ▶ Założono firmę
- ▶ Powstały 3 pełnoetatowe miejsca
- ▶ Przetworzono 4 tony of sieci rybackich w pierwszym roku działalności

Całkowity koszt projektu: 175 350 €

LGR (w tym EFMR): 140 280 €

Beneficjenci: 35 070 €

Realizator projektu

Fil&Fab

Théo Desprez

<https://fil-et-fab.fr/>

Fil&Fab

Francuski start-up zajmuje się odpadami portowymi, przekształcając zużyte sieci rybackie w surowiec do wytwarzania nowych produktów z tworzyw sztucznych.

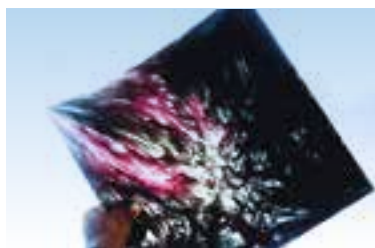
We Francji stare sieci rybackie są zazwyczaj wyrzucane na wysypisko śmieci, spalane lub wysyłane za granicę w celu recyklingu. Byli studenci wzornictwa, Théo, Thibaut i Yann, postanowili opracować bardziej ekologiczne rozwiązanie na miejscu. Ich celem było nadanie nowego zastosowania temu, co wcześniej było odpadem portowym.

Uruchomili własny start-up, Fil&Fab, gdzie uruchomili lokalny łańcuch recyklingu starych sieci rybackich. Firma współpracuje z partnerami w zakresie zbierania starych sieci rybackich w Breście, a dzięki wsparciu LGR, uruchomiła przemysłową linię produkcyjną, która przekształca nylonowe sieci rybackie w tworzywa sztuczne na nowe produkty.

Sieci są najpierw demontowane przez osoby z pobliskiego stowarzyszenia integracji społecznej. Te „oczyszczone” sieci są następnie kruszone i przekształcane w granulki wykonane w 100% z nylonu. Następnie są one przetwarzane w arkusze z tworzywa sztucznego za pomocą techniki opracowanej przez Fil&Fab. Projektowanie finalnych produktów uwzględnia zasady etycznego i zrównoważonego rozwoju. Po udanej fazie pilotażowej, Fil&Fab zakłada recykling i sprzedaż 100 ton zużytych sieci rybackich w ciągu najbliższych dwóch lat, jednej czwartej zasobów regionu.

“Naszym celem jest oferowanie bretońskiego produktu opartego na lokalnych zasobach plastiku, oraz zagospodarowanie zapomnianych odpadów.”

Théo Desprez, Fil&Fab

Nowe zastosowania produktów ubocznych rybołówstwa

Druk 3D z kruszonych muszli

Przy wsparciu LGR uczniowie i nauczyciele na Sardynii wykorzystują druk 3D, aby zamienić odpadowe muszle małży w przydatne przedmioty.

Każdego roku w Olbii produkuje się 3 500 ton małży. Miejscowi licealiści i nauczyciele współpracują przy ponownym wykorzystaniu resztek muszli. Formy, które tworzą za pomocą drukarki 3D, są wypełnione mieszanką żywic i pokruszonych skorup różnych typów.

Do tej pory wyprodukowali prototypy zarówno dużych przedmiotów, takich jak półki lub płytki kuchenne, jak i mniejszych, takich jak biżuteria, obudowy zegarków czy okulary. Producentów skorupiaków zaangażowano w zbieranie muszli i są gotowi zapewnić ich regularne dostawy. Projekt został włączony do większego projektu morskiego o nazwie P.Ri.S.Ma. MED, a LGR współdziała z realizatorami tego projektu przy takich pracach jak studium wykonalności, biznesplan, marketing i zakup sprzętu w celu utworzenia nowej firmy typu start-up.

WŁOCHY

LGR PÓŁNOCNA SARDYNIA

Stoisko 13

REZULTATY

- ▶ Zmobilizowano 18 spółdzielni i włączono 90 hodowców skorupiaków
- ▶ Tygodniowo recykluje się 2,5 tony muszli
- ▶ Powstały warunki techniczne dla założenia start-up i stworzenia nowych miejsc pracy

Całkowity koszt projektu: 22 000 €
LGR (w tym EFMR): Animacja
P.Ri.S.Ma. MED: 22 000 €

Realizator projektu
LGR Północnej Sardynii
Benedetto Sechi
www.gacnordsardegna.it/

“Umożliwiliśmy połączenie kreatywności z technologią, przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska i wykorzystaniu odpadków żywnościowych do stworzenia nowych dzieł.”

Mauro Monaco, realizator projektu

W KIERUNKU GOSPODARKI CYRKULARNEJ

Odpady żywnościowe źródłem białka zwierzęcego

DANIA

LGD NORD

Stoisko 14

REZULTATY

- ▶ Uruchomienie przyjaznego dla środowiska sposobu produkcji białka
- ▶ Ograniczenie importu soi
- ▶ Utworzenie 3 pełnych etatów

Całkowity koszt projektu: 94 950 €

Wsparcie LEADER (w tym EFRROW):

40 775 €

Inne środki publiczne: 1 805 €

Środki własne beneficjenta: 52 370 €

Realizator projektu

MD ApS

Martin Dahl

Hodowla owadów z odpadków żywnościowych

Mikroprzedsiębiorca otrzymał wsparcie ze środków LEADER i zamienił hobby w dochodowy biznes: produkcja białka zwierzęcego z owadów jako paszy dla zwierząt.

Obecnie większość białka stosowanego w paszach dla zwierząt pochodzi z soi, której produkcja zajmuje dużo przestrzeni i zużywa dużo wody. Beneficjent projektu otrzymał wsparcie na stworzenie hodowli owadów i urządzeń do ich przetwarzania na wysokobiałkową paszę. Docelowo firma ma się stać pierwszym przedsiębiorstwem w Danii produkującym na dużą skalę owady na mączkę dla zwierząt.

We współpracy z Duńskim Instytutem Technologicznym, Agencją ds. Przyrody oraz gminą Hjørring, firma podjęła pierwsze działania w kierunku produkcji paszy nieszkodliwej dla środowiska, opartej na odpadach żywnościowych lub odgazowanym oborniku, na bazie których produkuje się białko.

Zapotrzebowanie na białko owadzie rośnie szybciej niż jego podaż, więc firma ma duży potencjał wzrostu. Model takiej produkcji może być zastosowany wszędzie tam, gdzie jest dostęp do biogazowni. Projekt pokazał jak RLKS może wspierać innowacyjne, ale ryzykowne pomysły, które dzięki niewielkiemu dofinansowaniu mogą być wcielone w życie.

“Zdumiewające jak wiele może powstać z czegoś małego. Niewielka porcja pożywienia wystarczy na wyhodowanie 2000 świerszczy, co mi daje produkt o wartości 59 €.”

Martin Dahl, MD ApS

NIECH BĘDZIE ZIELONO

NIECH BĘDZIE ZIELONO

Zazielenianie obszarów miejskich

HOLANDIA

LGD MIASTA HAGI

Stoisko 15

REZULTATY

- ▶ Utworzenie ekologicznego ogrodu i restauracji
- ▶ Stworzenie 12 miejsc pracy dla osób bezrobotnych (planowane zatrudnienie 20 osób)
- ▶ Zaangażowanie 40 wolontariuszy
- ▶ Zwiększenie wiedzy 60 000 odwiedzających na temat odpowiedzialnego korzystania z żywności

Całkowity koszt projektu: 189 900 €
 Wsparcie z LGD (w tym EFRR): 31 250 €
 Inne środki (w tym crowdfunding, dofinansowanie gminy): 158 650 €

Realizator projektu

Stichting Tuinen van Greens
 Wessel Tiessens
www.greensinthepark.nl

Zielono w parku

Projekt zmienił zapuszczony fragment miasta w ogród z ekologiczną produkcją warzyw i restauracją, mobilizując wolontariat i tworząc miejsca pracy.

RLKS pozwolił zorganizować mieszkańców w celu przekształcenia 3 400 m² zapuszczonego terenu w dzielnicy Scheveningen. Władze lokalne, administracja dzielnicy i partnerzy biznesowi wspólnie budują otoczenie, w którym kwitną teraz ogrody warzywne, soczysta zieleń i zioła. Stosuje się tu płodozmian z dużą różnorodnością roślin dla użyczenia podłoża i pozwala hodowanym odmianom rosnać w sposób naturalny, bez sztucznego przyspieszania plonowania.

Ogrodem zajmuje się Fundacja Zielonych Ogródów, która organizuje pracę wolontariuszy i osób niepełnosprawnych. Pracują oni wraz z ekipą 20 pracowników, produkujących ekologiczne owoce i warzywa dla restauracji o nazwie „Zielono w parku”. Jest to przedsiębiorstwo społeczne, oferujące dania oparte o świeże warzywa i zioła z ogrodu i organizujące imprezy proekologiczne i prospołeczne. Restauracja wnosi do projektu podejście biznesowe i zapewnia mu trwałość finansową, a część jej przychodów jest reinwestowana w utrzymanie ogrodu.

“Zielono w parku to przedsiębiorstwo społeczne, w którym produkujemy warzywa w sposób odpowiedzialny społecznie i ekologiczny, aby z nich przyrządzić pyszne dania naszej restauracji.”

Wessel Tiessens, Stichting Tuinen van Greens

NIECH BĘDZIE ZIELONO

Śmieci morskie i zanieczyszczenie wód

MARLENA

Projekt współpracy międzynarodowej poszerza wiedzę na temat śmieci w rzekach i w morzu, zwracając uwagę na bioróżnorodność i środowisko morskie.

Kraje leżące nad Morzem Czarnym połączyły siły, aby zapobiegać zanieczyszczeniom i edukować mieszkańców. Projekt MARLENA (Marine and River Litter Elimination New Approach, czyli nowe podejście do usuwania śmieci z rzek i mórz) jest realizowany przez Bułgarię, Mołdawię, Turcję, Rumunię i Ukrainę w ramach wspólnego programu operacyjnego basenu Morza Czarnego.

LGR Gałacż jest rumuńskim partnerem tego dwuletniego (2018-2020) projektu, finansowanego przez Europejski Instrument Sąsiedztwa (EIS). LGR prowadzi szereg działań informacyjnych na temat zanieczyszczenia rzek i mórz oraz tłumaczących, jak ważne są bioróżnorodność i środowisko morskie. Przygotowywane są wytyczne „obywatelskiej odpowiedzialności” adresowane do młodzieży, turystów, firm, władz lokalnych i organizacji edukacyjnych w zakresie kampanii oczyszczania rzek i wybrzeża, organizowane są też obozy ekologiczne dla dzieci w wieku 10-14 lat, kształtujące postawy świadomości środowiskowej. Zorganizowano również grupę fokusową na temat gospodarki odpadami i opracowano podręcznik, który rozprowadzono wśród mieszkańców.

RUMUNIA

LGR GAŁACZ

Stoisko 16

REZULTATY

- ▶ Podręcznik dobrych praktyk zarządzania odpadami
- ▶ 50 pojemników na śmieci rozstawionych na obszarze chronionym w parku przyrodniczym obszaru zalewowego dolnego Prutu
- ▶ 2 obozy ekologiczne

Całkowity koszt projektu: 89 076 €
LGR (w tym EFMR): 7 126,08 € (animowanie)
EIS: 81 949,92 €

Realizator projektu

LGR Gałacż
Elena Cardas
<https://romania.marlenablacksea.eu/>

“Dzięki realizacji projektu MARLENA, lokalne społeczności będą walczyć z zanieczyszczeniem zbiorników wodnych, szczególnie plastikiem, i rozwijać firmy przyjazne środowisku.”

Elena Cardas, Koordynator Projektu

NIECH BĘDZIE ZIELONO

Wspieranie produkcji ekologicznej

PORTUGALIA

LGR ADREPES COSTEIRO

Stoisko 17

REZULTATY

- ▶ Utworzenie 2 pełnych etatów, planowane do końca 2019 r.
- ▶ Sprzedaż produktów w supermarketach w Portugalii i międzynarodowym firmom kosmetycznym przy stałym wzroście obrotów
- ▶ Opracowanie ponad 10 nowych produktów do marca 2020

Całkowity koszt projektu: 115 916 €
LGR (w tym EFMR): 82 797 €
Beneficjenci: 33 119 €

Realizator projektu

Salina Greens
Márcia Pinto
www.facebook.com/SalinaGreensPortugal/

Hodowla słonorośli

Ekologiczna produkcja soliródu na terenach po pozyskiwaniu soli pomaga chronić środowisko i wzmacnia miejscową gospodarkę.

Soliród (*Salicornia*, roślina słonolubna) stał się ostatnio popularny wśród konsumentów w Portugalii, ale tylko kilka gospodarstw zajmuje się jego ekologiczną produkcją. Aby wypełnić lukę na rynku, biolog Márcia Pinto utworzyła firmę „Salina Greens”. Jest pierwszą osobą produkującą soliród przy zastosowaniu metod rolnictwa biodynamicznego.

Projekt wzmacnia miejscową gospodarkę, jednocześnie chroniąc delikatny ekosystem terenów po eksploatacji soli, opuszczonych od 10 lat, kiedy zaprzestano pozyskiwać tu sól morską. Soliród wykazuje się dużą odpornością na zmiany klimatu i jego produkcja stanowi zrównoważony sposób zapobiegania degradacji terenu.

Dzięki wsparciu LGR, Salina Greens zakupiła nowy sprzęt do suszenia i mielenia roślin, dzięki czemu można je sprzedawać także do przemysłu kosmetycznego i farmaceutycznego, co zwiększa wartość produkcji gospodarstwa.

“Po okresie niepewności co do prawnych podstaw tej działalności w Portugalii, pomoc LGR pomogła mi przyspieszyć uruchomienie Salina Greens.”

Márcia Pinto, Salina Greens

NIECH BĘDZIE ZIELONO

Rolnictwo przyjazne środowisku

Agroberry

Młoda rolniczka wprowadziła plantację czarnej porzeczki na obszar uprawy pszenicy i jęczmienia, co pozwoliło zróżnicować plony i wprowadzić nawadnianie kropelkowe dla oszczędności wody.

Na obszarze dominującej produkcji pszenicy i jęczmienia, miejscowa LGD pomogła Nurii Alvarez stworzyć nowy rodzaj plantacji. Aby uruchomić projekt, Nuria wróciła z Madrytu do rodzinnej wsi. Udało jej się skutecznie uruchomić plantację czarnej porzeczki, co zwiększyło lokalną wartość dodaną i utworzyło nowe produkty, w tym owoce świeże i mrożone, dżemy i likier porzeczkowy.

W ten sposób Agroberry różnicuje miejscową produkcję rolną oraz wspiera rozwój zrównoważony i zapewniający dochody. Gospodarstwo świetnie łączy przedsiębiorczość, innowacyjność i szacunek dla środowiska. Produkcja jest ekologiczna, a każda roślina w okresie trzech miesięcy cyklu otrzymuje jedynie ok. dwóch litrów wody.

Projekt nadaje się znakomicie do powtórzenia w innych obszarach Europy, a takim typem produkcji interesuje się już wielu rolników z tego regionu, z całej Hiszpanii i poza nią. Plantacja jest również atrakcyjnym celem pobytów agroturystycznych.

HISZPANIA

LGD ADRI PALOMARES ZAMORA

Stoisko 18

REZULTATY

- ▶ Wprowadzenie zróżnicowanej produkcji rolnej i oszczędności wody
- ▶ Utworzenie jednego pełnego etatu i pięciu sezonowych miejsc pracy
- ▶ Zwiększenie sprzedaży o ponad 15% w 2018 roku
- ▶ Ponad 30 osób odwiedziło gospodarstwo w 2018 roku

Całkowity koszt projektu: 55 985 €
LEADER (w tym EFRROW): 13 436 €
Inne środki publiczne: 3 359 €
Beneficjenci: 39 190 €

Realizator projektu
Firma Agroberry
Nuria Alvarez Rodrigo
www.agroberry.es

“Projekt Agroberry jest efektem miłości, ciężkiej pracy i przywiązania do wartości.”

Nuria Alvarez, Agroberry

NIECH BĘDZIE ZIELONO

Przechodzenie na energię odnawialną

NIEMCY

LGD REGION GENTYNGI

Stoisko 19

REZULTATY

- ▶ Powstanie 3 spółdzielni bioenergetycznych
- ▶ Powstanie 4 wiosek bioenergetycznych
- ▶ Zmniejszenie emisji CO₂ o ok. 10.000 ton rocznie
- ▶ Roczna produkcja z biomasy 20 milionów kWh energii elektrycznej i 7 milionów kWh ciepła

Całkowity koszt projektu: 18,4 mln €
LEADER (w tym EFRROW): 950 000 €
Inne środki publiczne: 2,45 mln €
Beneficjenci: 15 mln €

Realizator projektu

Bioenergiedorf Wollbrandshausen-Krebeck eG
Karl Heine
www.biowk.de

Wioski bioenergetyczne

Produkcja roślin na biogaz finansowana ze środków LEADER zapewnia energię elektryczną i ogrzewanie czterem niemieckim wsiom, ograniczając emisję CO₂ i zapewniając korzyści ekonomiczne.

Projekt powstał w momencie, kiedy ceny produktów rolnych były bardzo niskie a ceny paliw kopalnych wysokie, a zarazem mieszkańcy uświadomili sobie potrzebę zmniejszenia emisji CO₂.

Rozwiązaniem było stworzenie „wiosek bioenergetycznych”, co otworzyło nowy rynek na produkty rolne i pozwoliło zastąpić drogie paliwa kopalne biomasą wyprodukowaną na miejscu i neutralną pod kątem CO₂. Utworzono spółdzielnie zrzeszające miejscowych rolników, w których gospodarstwach powstaje biomasa, oraz mieszkańców korzystających z wytworzonego ciepła.

Lokalne biogazownie produkują elektryczność, a powstałe przy okazji ciepło rozprzodkają wiejskimi sieciami grzewczymi do domów. Studia wykonalności każdej z wiosek oraz zbudowanie trzech biogazowni zostały również sfinansowane ze środków LEADER.

Niemieckie prawo dotyczące źródeł energii odnawialnej gwarantuje stałe ceny zbytu produkowanej energii odnawialnej przez 20 lat, co było kluczowe dla opłacalności projektu. Koncepcja wiosek bioenergetycznych została powielona w ponad 100 innych niemieckich wsiach.

“*Tworzenie wioski bioenergetycznej niesie ze sobą wiele wyzwań, ale rezultat przynosi korzyści wszystkim: mieszkańcom, rolnikom i środowisku.*”

Karl Heine, wioska energetyczna Wollbrandshausen-Krebeck

Żywność zdrowa i zrównoważona

Spółdzielnia rolników zdobywa nowe rynki

Dofinansowanie LEADER pomogło spółdzielni rolniczej zróżnicować produkty i wejść na nowe rynki dzięki gamie dietetycznych produktów żywnościowych przyjaznych dla środowiska.

Stowarzyszenie „BEO asbl” założyło w 1994 roku 200 rolników w Parku Przyrodniczym Eislek, aby podnieść wartość dodaną regionalnych produktów przez wskazanie ich pochodzenia. Produkty obejmowały oleje tłoczone na zimno, musztardę, mak, herbatę i miód.

Projekt finansowany ze środków LEADER pomógł stowarzyszeniu poszukać metod dalszego przetwarzania alternatywnych typów roślin uprawnych, aby zwiększyć gamę uprawianych tam roślin i zróżnicować produkcję. Badania laboratoryjne i analiza wartości odżywczej pozwoliły wypracować produkty wolne od laktozy i glutenu, z zawartością konopi oraz mąki i makaronu gryczanego. Przeprowadzono pilotaż nowych metod marketingu, co otworzyło nowe perspektywy przed lokalnie produkowaną zdrową żywnością. Przygotowano także film „Prosto z pola na talerz”, pokazujący poszczególne etapy produkcji od rolnika aż do rąk odbiorcy.

Oprócz kwestii zdrowotnych, BEO przywiązuje też wielką wagę do tego, żeby działania i produkty były zrównoważone pod kątem klimatu i środowiska. Produkty są przetwarzane na miejscu i 80% jest sprzedawane w Luksemburgu, co zmniejsza ich ślad węglowy.

“ Reprezentujemy jakość, znakowanie miejsca pochodzenia i przejrzystość.”

Norbert Eilenbecker, BEO asbl

LUKSEMBURG

LEADER ÉISLEK

Stoisko 20

REZULTATY

- ▶ Wprowadzono do produkcji 10 nowych produktów zbożowych
- ▶ Uzyskano akceptację na rynku dzięki dobrej informacji o wartości odżywczej
- ▶ Wizyta studyjna pozwoliła znaleźć urządzenie do rzemieślniczego przetwórstwa zbóż

Całkowity koszt projektu: 51 000 €
LEADER (w tym EFRROW): 36 210 €
Beneficjarij 14 790 €

Realizator projektu

Bauerninitiativ fir Éislek
an den Naturpark Our (BEO asbl)
Norbert Eilenbecker
www.beo.lu

KORZYSTANIE Z WIEDZY

Troska o gatunki chronione i przedsiębiorstwa rybackie

Tarta-Tur

Miejscowi rybacy wspólnie z naukowcami monitorują wzajemne oddziaływanie rybaków i dwóch gatunków chronionych: żółwi morskich i delfinów.

Między rybakami a naukowcami od dawna panowała nieufność. Cztery LGR zaangażowane w projekt współpracy liczą, że uda im się poprawić te relacje z korzyścią zarówno dla środowiska morskiego, jak i dla gospodarki społeczności rybackich Północnego Adriatyku.

Miejscowi rybacy pomagają w prowadzeniu monitoringu występowania i liczby żółwi morskich i delfinów, a także oddziaływania między tymi chronionymi gatunkami a sektorem rybackim. W tym celu zabierają na pokład naukowców z uniwersytetu w Padwie. Rybacy pomagają w zbieraniu danych, zostali także przeszkoleni w zakresie postępowania w przypadku spotkania gatunków chronionych, szczególnie jeśli zwierzęta są ranne lub w niebezpieczeństwie.

Pozytywne rezultaty projektu są już widoczne. Rybacy i cztery uczestniczące LGR wspólnie odkrywają, że niektóre obszary morskie potrzebują ochrony przez ograniczanie połowów, chociaż nie przez ich zakaz.

WŁOCHY

LGR VeGAL

Stoisko 21

REZULTATY

- ▶ Zaangażowanie ponad 200 rybaków, przeszkolenie 50, udział 10 jednostek rybackich w monitoringu
- ▶ Opracowanie metod ograniczenia interakcji między działalnością połowową a gatunkami chronionymi
- ▶ Opracowanie protokołu postępowania w przypadku przypadkowego złowienia jednego z gatunków

Całkowity koszt projektu: 110 000 €
LGR (w tym EFMR): 110 000 €

Realizator projektu

LGR VeGAL
Giancarlo Pegoraro

“Projekt pozwala zbudować zaufanie między naukowcami a rybakami, co jest kluczowe dla odpowiedzialnego zarządzania zasobami obszarów nadbrzeżnych.”

Paolo Valeri, LGR VeGAL

KORZYSTANIE Z WIEDZY

Wspólne zarządzanie zasobami ryb i wody

SZWECJA

LGR JEZIORA VÄTTERN

Stoisko 22

REZULTATY

- ▶ Utworzenie trzech obszarów chronionych
- ▶ Wprowadzenie otworów w pułapkach na kraby
- ▶ Większe przestrzeganie prawa
- ▶ Bardziej przejrzyste zarządzanie zasobami ryb

Całkowity koszt projektu: 195 000 €
LGR (w tym EFMR): 100 000 €
Inne środki publiczne: 95 000 €

Realizator projektu

Towarzystwo Ochrony Wód Jeziora Vättern
Karl-Magnus Johansson
www.vattern.org/fisk-och-fiske/sa-skots-fisket/

Współzarządzanie zasobami jeziora Vättern

Dzięki pomocy LGR, grupa zarządzająca zasobami jeziora Vättern pomaga miejscowym podmiotom gospodarować w sposób zrównoważony zasobami rybnymi tego piętego co do wielkości jeziora w UE.

Aby zaradzić konkurencji między zawodowymi rybakami a wędkarzami, w 2005 roku powstała grupa wspólnego zarządzania zasobami jeziora. Różni interesariusze wspólnie poszukują sposobów, aby zapewnić długofalowe, zrównoważone gospodarowanie zasobami ryb w sposób skuteczny i elastyczny.

Grupa ta, przy wsparciu miejscowego Towarzystwa Ochrony Wód, łączy rybaków komercyjnych i małej skali, wędkarzy, właścicieli akwenów, naukowców, organizacje pozarządowe i sektor publiczny. Jej członkowie wypracowują umowy dotyczące ochrony ryb, poprawy sytuacji tam, gdzie stada się kurczą oraz podziału zasobów między poszczególnych kategorii użytkowników. Omawiane są także działania kontrolne i prawne. Grupa pełni rolę doradcą wobec państwowej agencji odpowiedzialnej za gospodarkę połowami. Stanowi także platformę dialogu dla całego regionu, co pozwala na wdrożenie zarządzania opartego na ekosystemie. Jezioro Vättern jest obecnie jednym z najlepszych przykładów takiego zarządzania w Szwecji.

Spotkania są organizowane co najmniej 3 razy w roku, za każdym razem w innej gminie wokół jeziora. Współpraca między grupą wspólnego zarządzania a LGR zapewnia miejscowym podmiotom większy wpływ na gospodarowanie zasobami rybackimi.

“Praca z rybakami, naukowcami i władzami przy zarządzaniu jeziorem Vättern jest bardzo ciekawa i pouczająca.”

Anders Rockler, Szwedzka Federacja Właścicieli Łowisk

Ochrona miejscowych zasobów wodorostów

Ocena zasobów i plan zarządzania wodorostami na wybrzeżu Łotwy

Łotewskie LGR finansują badanie możliwości zbierania wodorostów i opracowują plan pozwalający zarządzać tym zasobem w sposób zrównoważony.

Na Łotwie nie ma jeszcze przemysłu przetwarzającego wodorosty, mimo że występują one powszechnie w wielu obszarach wybrzeża. Duże ilości wodorostów wyrzucane na plażę mogą sprawiać problemy mieszkańcom i sektorowi turystyki. Projekt współpracy między sześcioma łotewskimi LGR obejmuje stworzenie grupy naukowców mających ocenić możliwość stworzenia przemysłu przetwórczego wodorostów na Łotwie oraz opracować plan zarządzania przybrzeżnymi zasobami.

Projekt ma pomóc instytucjom, gminom i przedsiębiorcom skorzystać z szansy, jaką może być obecność wodorostów, oraz dostarczyć naukowych podstaw do wypracowania wytycznych, aby zbiór wodorostów odbywał się w sposób zrównoważony. Projekt objął zbieranie danych, analizy laboratoryjne i opracowanie narzędzi, map i poradników dla użytkowników. W efekcie powstała krajowa baza danych o różnych typach wodorostów występujących na Łotwie, ich lokalizacji, potencjalnym zastosowaniu, poradniki dla firm, a także wytyczne dotyczące kwestii środowiskowych i monitoringu, w tym wskazanie miejsc gniazdowania i żerowania ptaków.

„Dzięki badaniu, agendy krajowe i regionalne odpowiedzialne za ochronę środowiska mogą doradzić i pokierować potencjalnych przedsiębiorców zamierzających wykorzystać ten zasób.”

Ilze Turka, Dyrektor LGR

ŁOTWA

LGR PARTNERSTWO LAUKIEM JŪRAI

Stoisko 23

REZULTATY

- ▶ Utworzenie publicznie dostępnej bazy danych na temat zasobów wodorostów na Łotwie
- ▶ Wytyczne i system wykorzystania wodorostów przybrzeżnych

Całkowity koszt projektu: 50 000 €
LGR (w tym EFMR): 50 000 €

Realizator projektu

Partnerība Laukiem un Jūrai
Ilze Turka

KORZYSTANIE Z WIEDZY

Wspólne zarządzanie lasami

BELGIA

LGD TIGES ET CHAVÉES

Stoisko 24

REZULTATY

- ▶ Udział 55 właścicieli lasów
- ▶ 45 „wizyt diagnostycznych”
- ▶ 27 umów na znakowanie drzew przeznaczonych do wycinki
- ▶ Sprzedaż drewna na opał o wartości 76 000 €

Całkowity koszt projektu: 203 550 €
LEADER (w tym EFRROW): 73 278 €
Inne środki publiczne: 109 917 €
Beneficjenci: 20 355 €

Realizator projektu

LGD Tiges et Chavées
Xavier Sohet
www.tiges-chavees.be/project/forets-filiere-bois/

Zrównoważone zarządzanie prywatnymi lasami

Ten projekt finansowany ze środków LEADER pomógł zainicjować współpracę między prywatnymi właścicielami małych obszarów lasów, zapewniając zrównoważony rozwój i korzyści ekonomiczne.

Na obszarze LGD większość lasów będących w prywatnych rękach to obszary niewielkie i rozdrobnione, co utrudnia właścicielom skuteczne zarządzanie i ogranicza przychody dla miejscowej gospodarki. Wspólny projekt LGD, Belgijskiego Towarzystwa Leśnego i Jednostki Wsparcia Małych Właścicieli Lasów utworzył powiązania między małymi właścicielami lasów, sektorem doradztwa i specjalistami.

Projekt uruchomił kilka inicjatyw współpracy między właścicielami lasów, w tym organizację wspólnej sprzedaży drewna, ułatwianie prac leśnych, tworzenie lokalnych łańcuchów dostaw i tworzenie partnerstw. Zrealizowano także szkolenia dla właścicieli lasów na temat przycinki, gospodarowania drewnem i wspólnego czyszczenia lasów z drewna zaatakowanego przez kornika. „Wizyty diagnostyczne” specjalistów leśnictwa pomogły właścicielom zidentyfikować potrzeby i określić cele gospodarki leśnej. W 2018 utworzono przedsiębiorstwo społeczne prowadzące usługi we współpracy z lokalną organizacją pozarządową.

„Odziedziczyłem niedużą działkę leśną, ale nie wiedziałem nic o zarządzaniu lasem. Projekt pomógł mi przywrócić życie małemu obszarowi leśnemu, z którym wiąże się historia moich rodziców.”

Christian Houzard, właściciel lasu

ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA

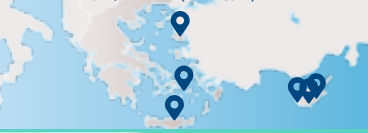

ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA

Sieć szlaków dla nurków

CYPR I GRECJA

LGR LEMESOS, LARNACA/FAMAGUSTA
I PAFOS (CYPR);
LGR LESBOS, DODEKANEZ
I HERAKLION/KRETA (GRECJA)

Stoisko 25

REZULTATY

- ▶ Tworzenie strony www, aplikacji i strony Facebook
- ▶ Dystrybucja map, ulotek, broszurek o szlakach dla nurków w trakcie imprez lokalnych i międzynarodowych
- ▶ Organizacja dużej konferencji na temat turystyki nurkowej i zdrowego środowiska morskiego

Całkowity koszt projektu: 306 950 €
Wsparcie z LGR (w tym EFMR): 306 950 €

Realizator projektu

ETAL S.A.
www.diveinourislands.com/en-us/

Nurkowanie na naszych wyspach

Projekt współpracy ma na celu budowanie podejścia zrównoważonego pod względem społecznym, gospodarczym i środowiskowym w 30 obszarach turystyki nurkowej na Cyprze i w Grecji.

LGR w Grecji i Cyprze utworzyły wcześniej, a obecnie rozszerzają sieć szlaków dla osób uprawiających nurkowanie i snorkeling (nurkowanie z fajką), przy zachowaniu wspólnych standardów zrównoważonego rozwoju. Celem długookresowym jest to, aby niektóre obszary zostały oficjalnie uznane jako chronione parki nurkowe.

LGR zaangażowały w projekt biura turystyczne, centra nurkowania i rybaków, aby znaleźć odpowiednie tereny i opracować działania, które można by tam promować. Projekt łączy się też z monitoringiem bioróżnorodności przez rybaków, aby śledzić potencjalne oddziaływanie turystyki na organizmy morskie.

LGR przygotowały i wydrukowały materiały promocyjne (papierowe i on-line) o szlakach dla nurków we wspólnej szacie graficznej. Zorganizowały także dużą konferencję, aby poinformować rybaków, biura turystyczne i przedsiębiorców o roli, jaką mogą odegrać parki nurkowania w ochronie obszarów morskich, zapewniając zarazem trwałe przychody miejscowym podmiotom.

“Nurkowanie na naszych wyspach to sposób na poznanie, podziwianie i poszanowanie naszych obszarów morskich, stajemy się w ten sposób obrońcami morza.”

George Filios, Dyrektor Centrum Nurkowania Oceanicznego na wyspie Lesbos

Dziedzictwo akwakultury jako wartość w turystyce

Fantastyczny szlak karpia

Zestaw połączonych ze sobą działań pomaga odnowić tysiącletnią tradycję rodzinnych gospodarstw karpionych, wzmacniając lokalną tożsamość i pozwalając rozwijać zrównoważoną turystykę.

Tradycja małych, rodzinnych gospodarstw hodowli ryb w stawach była prawie zapomniana na tym terenie, gdy LGR podjęła pracę aby ją odbudować ze względu na wartość kulturową tej działalności. Zrealizowano liczne projekty pomagające hodowcom ryb, szkołom i firmom oprócz rozwój obszaru, jego tożsamość i potencjał turystyczny na akwakulturze.

Fantastyczny szlak karpia ubarwił krajobraz. LGR porozumiała się z miejscowym nauczycielem plastyki, który stworzył rzeźby karpia, a następnie ogłosiła konkurs dla artystów i dzieci szkolnych na ich pomalowanie. Rzeźby są rozmieszczone na całym obszarze, a dwa place zabaw z motywami rybnymi od małego wpajają dzieciom, że pochodzą z obszaru o tradycji rybackiej. Organizowane są wizyty studyjne w gospodarstwach rybackich, prowadzone przez przeszkolonych przewodników, powstało muzeum rybackie oraz „schody do nieba” – wieża widokowa nad stawami. Uzupełnieniem tych projektów LGR są pokoje gościnne i restauracje serwujące dania z ryb.

NIEMCY

LGR TIRSCHENREUTH

Stoisko 26

REZULTATY

- ▶ Przeszkolono i certyfikowano 20 przewodników po stawach rybnych
- ▶ Powstały 2 place zabaw o tematyce rybnej, muzeum interaktywne i wieża widokowa
- ▶ Liczba odwiedzających Tirschenreuth w latach 2009-2018 wzrosła z 314 000 do 5.4 mln)

Całkowity koszt projektu: 768 900 €
LGR (w tym EFMR): 691 000 €
Środki własne beneficjenta: 77 900 €

Realizator projektu

LGR Tirschenreuth
Fabian Polster
www.erlebnis-fisch.de/

“Jednym ze sposobów rozwoju naszego obszaru była rewitalizacja akwakultury, uczynienie z niej klucza do naszej tożsamości i wykorzystanie jej atrakcyjności turystycznej.”

Hans Klupp, Prezes LGR

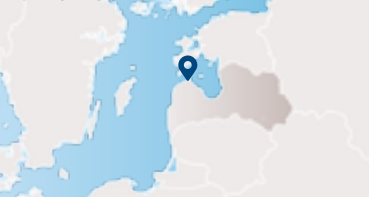

ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA

Angażowanie sektora rybackiego

ŁOTWA

LGR PÓŁNOCNEJ KURLANDII

Stoisko 27

REZULTATY

- ▶ Utworzenie 1 miejsca pracy
- ▶ Przyjęcie na pokład 231 turystów w 2018 roku
- ▶ Po dwóch latach zwiększenie obrotów o 400%

Całkowity koszt projektu: 50 998 €
LGR (w tym EFMR): 34 978 €
Środki własne beneficjenta: 16 020 €

Realizator projektu

SIA "GP Trading"
Ģirts Purviņš

Połowy morskie i wycieczki oferowane przez bałtyckiego rybaka

Dzięki wsparciu LGR, doświadczony rybak stworzył nową na tym obszarze ofertę zrównoważonej turystyki.

Po przeprowadzeniu badania rynku pan Purviņš zorientował się, że w jego okolicy nie ma żadnej oferty turystyki rybackiej na Bałtyku. Postanowił skorzystać z okazji i rozwinąć swoją firmę, oferując nowe usługi turystom i mieszkańcom.

Z pomocą LGR rybak opracował dwa całoroczne produkty turystyczne: połowy rekreacyjne w Bałtyku i wycieczki wzdłuż wybrzeża dla poznania dziedzictwa rybackiego. Turyści zainteresowani połowem mogą się wybrać na wycieczkę rano lub wieczorem i wypróbować różnego rodzaju sprzęt rybacki (łowienie na sztuczną przynętę, planery (pływaki) lub zwykłe wędkowanie).

Wycieczki wzdłuż wybrzeża pozwalają zapoznać się z krajobrazem nadbałtyckim oraz życiem i pracą rybaków. Usługa ta staje się coraz bardziej popularna wśród mieszkańców, czasem jako prezent urodzinowy lub ślubny. W trakcie wycieczki klienci dowiadują się o migracji ryb i ograniczeniach połowów, a także mogą skosztować przepysznych i zdrowych dań rybnych.

“*Takie działania są dla wszystkich ciekawe: dla doświadczonych wędkarzy, dla dzieci i dla seniorów. Zwiększają zainteresowanie morzem i zasobami ryb, a jednocześnie tworzą pozytywny wizerunek rybaka.*”

Gunta Abaja, Dyrektor LGR

ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA

Szlaki przyrodnicze i kulturowe

Spacerem po przyrodzie wyspy Lesbos

Utworzenie „żyjącej” sieci szlaków i tras łączących wioski zarówno fizycznie, jak i w duchu współpracy, zapewniając zarazem zrównoważony rozwój.

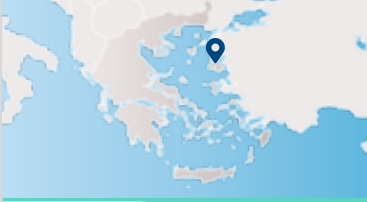
Celem utworzenia szlaków i tras powstałych w ciągu 18 lat było przywrócenie powiązań między wioskami wyspy Lesbos poprzez intensywne działania konsultacyjne, animacyjne i uzgodnienie utworzenia sieci pozwalającej na zaangażowanie wszystkich partnerów, różnicowanie działalności i poszerzenie oferty turystycznej.

Ścieżki pomagają zarówno mieszkańcom jak i turystom odkryć na nowo piękno wyspy i pozwalają na rozwój turystyki wiejskiej. Sieć szlaków potwierdza wysoką jakość produktów lokalnych i pozwala wejść na nowe rynki. Strony internetowe i narzędzia on-line promują szeroki wachlarz działań i zwiększają wiedzę o środowisku na wyspie.

Projekt stara się ponownie połączyć przyrodę z ludźmi i z kulturą oraz pomaga wykorzystać lokalną tożsamość jako podstawę różnicowania oferty turystycznej. Osiają projektu jest praca w partnerstwie, a jego głównymi składnikami są czas, cierpliwość i zaangażowanie.

GRECJA

LGD WYSPY LESBOS

Stoisko 28

REZULTATY

- ▶ Włączenie do szlaków 42 wiosek
- ▶ Połączenie 14 różnych wydarzeń związanych z rajdami pieszymi lub rowerowymi
- ▶ Utworzenie 3 stowarzyszeń liczących razem ponad 500 członków

Całkowity koszt projektu: 181 277 €
LEADER (w tym EFRROW): 154 085 €
Inne środki publiczne: 27 192 €

Realizator projektu

E.T.A.L. S.A. (Lesvos LAG)
Anastasios Perimenis
www.lesvostrails.gr

“Natura i przyroda są ważnymi narzędziami zrównoważonego rozwoju danego obszaru, wzmocnienia tożsamości lokalnej, dumy i spójności społecznej.”

Anastasios Perimenis, Dyrektor LGD

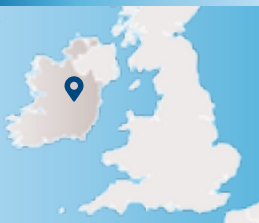

ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA

Turystyka przygodowa

IRLANDIA

LGD OFFALY

Stoisko 29

REZULTATY

- ▶ Utworzenie 1 miejsca pracy, dalsze miejsca w planie
- ▶ Wzajemne powiązania z innymi miejscowymi firmami
- ▶ Zwiększona liczba odwiedzających obszar
- ▶ Prowadzenie edukacji dla odwiedzających w dziedzinie środowiska, bezpieczeństwa na wodzie, kultury i dziedzictwa lokalnego

Całkowity koszt projektu: 20 957 €
LEADER (w tym EFRROW): 6 580 €
Inne środki publiczne: 3 899 €
Beneficjenci: 10 478 €

Realizator projektu

Mid Ireland Adventure
Jonathan O'Meara
www.midirelandadventure.ie

Mid Ireland Adventure

Aby odpowiedzieć na rosnące zapotrzebowanie na tego typu usługi, LEADER dofinansował firmę start-up specjalizującą się w sportach terenowych.

Strategia LGD Offaly obejmuje różnicowanie miejscowej gospodarki, wsparcie nowych firm i rozwój turystyki wiejskiej opartej o lokalne zasoby. Firma Mid Ireland Adventure (MIA) stworzyła nowy na tym obszarze rodzaj działalności, odpowiadając na rosnące zapotrzebowanie na sporty terenowe na obszarach wiejskich. Firma oferuje wyprawy na rowerach górskich, wycieczki z przewodnikiem, obozy letnie i safari na deskach wioślowych, w oparciu o niewykorzystane dotąd walory naturalne. Wszystkie działania są prowadzone z poszanowaniem przyrody i środowiska. Starannie przygotowana strona internetowa była pierwszym krokiem do zbudowania reputacji i zaufania do marki. Po fazie rozruchu finansowanie ze środków LEADER pomogło rozwinąć firmę, w tym zakupić rowery górskie, deski wioślowe i skafandry.

Oprócz współpracy z miejscowymi firmami, MIA nawiązała także wiele kontaktów wirtualnych z międzynarodowymi grupami zajmującymi się stylem życia i przygodą, szczególnie przez platformy wizualne takie jak Instagram, aby pomóc potencjalnym klientom wyobrazić sobie swoją irlandzką przygodę.

“LGD Offaly bardzo mi pomogła, a dofinansowanie LEADER było bardzo ważne, pozwoliło mi na oddech w pierwszych latach działalności.”

Jonathan O'Meara, Mid Ireland Adventure

INTELIĞENTNE SPOŁECZNOŚCI

INTELIĞENTNE SPOŁECZNOŚCI

Aplikacja do zarządzania połowem skorupiaków

HISZPANIA

LGR RIA DE AROUSA

Stoisko 30

REZULTATY

- ▶ Utworzenie systemu zarządzania połowami on-line
- ▶ Uproszczenie planowania i zarządzania połowami
- ▶ Korzystanie z aplikacji przez ponad 430 zbieraczy skorupiaków

Całkowity koszt projektu: 63 319 €
LGR (w tym EFMR): 52 330 €
Beneficjenci: 10 989 €

Realizator projektu

Cofradías of Cambados
and Vilanova de Arousa
Maria José Vales Martínez

Xesmar

Platforma cyfrowa opracowana przez i dla sektora połowu skorupiaków ułatwia zarządzanie, kontrolę i planowanie działań tego sektora.

Pół skorupiaków wymaga skomplikowanego zarządzania uwzględniającego pływy, dni kiedy połowy są zakazane – rutynowo lub z powodu toksyn – prognozę pogody itp. Planowanie i rejestrowanie połowów było dotychczas zwykle prowadzone na papierze, do momentu kiedy Pablo, miejscowy inżynier, a wcześniej zbieracz skorupiaków, postanowił ułatwić życie zbieraczy dzięki technologii.

Opracował platformę cyfrową dostępną przez internet lub sieć komórkową, dzięki której zbieracze skorupiaków mogą otrzymywać lub wprowadzać informacje bez odwiedzania biura. Kalendarz połowów i bieżące informacje są teraz dostępne on-line, można również wprowadzać zdalnie dane dotyczące połowu, w tym poszczególne gatunki i ich wagę.

LGR nie tylko dofinansowała koszty utworzenia platformy i niezbędnej technologii, ale również pomogła w promocji łatwej w użyciu aplikacji i w przeszkoleniu zbieraczy. W projekcie (i jego kosztach) uczestniczyły dwa stowarzyszenia rybackie (*cofradías*) z obszaru LGR.

“Projekt pozwolił nam poprawić organizację pracy połowiaczy skorupiaków i ułatwić komunikację między nimi.”

Emilio Abella, Cofradía de Vilanova

Utrzymanie handlu detalicznego w centrach miast

Rotacyjny najem powierzchni sklepowej typu pop-up

Dzięki elastycznym zasadom wynajmu powierzchni handlowej, innowacyjna koncepcja sklepów typu „pop-up” pomaga w rewitalizacji miasteczek i centrów miast.

Wiele małych miast boryka się z problemem pustych powierzchni handlowych, w miarę jak firmy przenoszą się coraz częściej na obrzeża. Dzięki wsparciu LEADER finansowanemu z EFRROW, firma Enns – Turystyka i Marketing sp. z o.o. opracowała koncepcję sklepów „pop-up” w miasteczku Enns. Firmy mogą wynajmować przestrzeń handlową tymczasowo, na dłuższy lub krótszy okres. Daje to małym firmom szansę na rozkręcenie nowych pomysłów, sprawdzenie się w nowym miejscu i przyciągnięcie klientów przy minimalnym ryzyku. Sklepy pop-up w Enns pomogły tchnąć nowe życie i sprowadzić nowe usługi z powrotem do centrum miasta.

Nad tym rozwiązaniem pracowali wspólnie właściciele powierzchni, najemcy i samorząd. Utworzenie rozpoznawalnej marki sklepów „pop-up”, jako rozwiązania elastycznego, o niskich kosztach, oraz opracowanie spójnej strategii marketingowej przyczyniło się znacząco do sukcesu. Dzięki zmniejszeniu liczby pustostanów w Enns pomysłem zainteresowano się także w innych regionach Austrii.

“Wierzę, że nasz projekt otwiera możliwość rewitalizacji centrów miast w sposób zrównoważony – jesteśmy gotowi podzielić się naszym pomysłem z innymi.”

Burmistrz Karlinger

AUSTRIA

LGD ZUKUNFT LINZ-LAND

Stoisko 31

REZULTATY

- ▶ 11 powierzchni sklepowych wynajmowanych na krótki okres (od 1 dnia do 1 miesiąca)
- ▶ 9 powierzchni sklepowych wynajmowanych na dłuższy okres (1- 6 miesięcy)
- ▶ 4 nowe firmy ulokowane na stałe
- ▶ Zwiększenie liczby osób odwiedzających dzielnicę handlową

Całkowity koszt projektu: 126 122 €

LEADER (w tym EFRROW): 40 359 €

Inne środki publiczne: 10 090 €

Beneficjenci: 75 673 €

Realizator projektu

Tourismus & Stadtmarketing Enns GmbH

Max Homolka

www.popupstores.at

INTELIGENTNE SPOŁECZNOŚCI

Sieć wspólnych miejsc do pracy

HISZPANIA

CONSORCI INTERCOMARCAL
D'INICIATIVES SOCIOECONÒMIQUES

Stoisko 32

REZULTATY

- ▶ Połączenie w sieć 22 ośrodków wspólnej pracy i ponad 130 specjalistów
- ▶ Organizacja 12 spotkań sieciujących z ponad 300 uczestnikami
- ▶ Mentoring i konsultacje w istniejących i nowych przestrzeniach do wspólnej pracy

Całkowity koszt projektu: 319852 €
LEADER (w tym EFRROW): 139775 €
Inne środki publiczne: 180077 €

Realizator projektu

Consorci Intercomarcal d'Iniciatives
Socioeconòmiques
www.cowocatrural.cat

Cowocat_Rural

Wspólne użytkowanie powierzchni biurowej stanowi szansę na współpracę i innowację na obszarach wiejskich Katalonii, pomaga zachęcić specjalistów do osiedlenia się na wsi.

Wspólne użytkowanie powierzchni biurowej pozwala specjalistom, przedsiębiorcom i małym firmom z różnych sektorów dzielić tę samą przestrzeń do pracy. Projekt współpracy „Cowocat Rural” ma na celu zwiększenie zatrudnienia i działalności gospodarczej na wsi i zachęcanie do dzielenia się pracą oraz telepracy. Pomoże on zapobiec migracji z obszarów wiejskich, zachęci młode uzdolnione osoby do pozostania lub przeniesienia się na wieś i podniesie ich jakość życia.

Wykorzystując doświadczenia wspólnego użytkowania powierzchni biurowej w miastach, projekt buduje sieć miejsc wspólnej pracy i tworzy między nimi synergii dzięki wsparciu tworzenia nowych miejsc do pracy, zachęcaniu do dzielenia się pracą w środowiskach innowacyjnych oraz promocję działalności sieci.

Projekt Cowocat_Rural stworzył program RuralPass, aby zachęcić osoby pracujące na odległość do przemieszczania się między wsią a miastem. Przestrzeń biurowa wspólnego użytkowania wymaga szybkiego internetu i innych podstawowych usług, ale głównym czynnikiem sukcesu okazała się motywacja specjalistów.

“Dzielenie się miejscem pracy pozwoliło mi podnieść jakość życia i poprawić równowagę między pracą a życiem rodzinnym, a jednocześnie rozpoczęłam współpracę z kolegami z wspólnego biura.”

Pilar Andres Munté, użytkownik przestrzeni biurowej

Spółdzielnia młodych przedsiębiorców

SILTA

SILTA rozwija przedsiębiorczość młodzieży wykorzystując otwartą platformę, dzięki której młode osoby mogą doskonalić swoje pomysły biznesowe i korzystać ze szkoleń, mentoringu i wsparcia rówieśników.

Istnieją różne programy pomagające młodym osobom przetestować pomysły biznesowe. Jednak na zakończenie większości z nich młodym przedsiębiorcom brakuje wsparcia i porady, aby mogli rozwijać czy w ogóle kontynuować swoją firmę. Innymi słowy, brakuje „mostu” (po fińsku SILTA).

Projekt SILTA opracował model edukacyjny oparty na modelu spółdzielczym. Projekt oferuje młodym ludziom społecznościową platformę rozwoju przedsiębiorczości, na której mogą realizować swoje pomysły, otrzymać pomoc, rozwijać umiejętności i budować sieci. Uczestniczące firmy stają się członkami spółdzielni o nazwie Versosto, w której młodzi przedsiębiorcy mogą prowadzić działalność samodzielnie lub w grupach, otrzymując mentoring, szkolenia i zachętę ze strony innych. Komunikacja odbywa się on-line i za pośrednictwem specjalnej grupy WhatsApp, uzupełnianej co jakiś czas spotkaniami na żywo w celu przeprowadzenia burzy mózgów lub wysłuchania inspirujących przykładów przedsiębiorczości.

Model ten daje się łatwo przenieść, a jego powodzenie i rozwój pokazuje jak bardzo tego typu sieciowanie jest potrzebne.

“*Versosto wsparło mnie i mój biznes dzięki mentoringowi ekspertów i rozwijaniu umiejętności życiowych. Trochę się bałem, ale ze wsparciem Versosto udało mi się!*”

Członek spółdzielni Versosto

FINLANDIA

LGD KESKIPISTE-LEADER

Stoisko 33

REZULTATY

- ▶ Obroty spółdzielni w pierwszym roku 240 000 €
- ▶ Ponad 60 członków w wieku 16-22 lata
- ▶ Utworzenie 15 nowych firm
- ▶ Zwiększone zainteresowanie przedsiębiorczością i większa gotowość pozostania na obszarze

Całkowity koszt projektu: 56 620 €
LEADER (w tym EFRROW): 19 024 €
Inne środki publiczne: 26 272 €
Beneficjenci: 11 324 €

Realizator projektu

Reisjärvi Christian College
Ville Laitila
<https://silta.rkropisto.fi>

Waluta lokalna

PORTUGALIA

SIEĆ DLBC LISBONA

Stoisko 34

REZULTATY

- ▶ Utworzenie lokalnej waluty
- ▶ Zwiększenie liczby miejsc pracy i siły nabywczej mieszkańców
- ▶ Zmniejszenie ubóstwa i wykluczenia

Całkowity koszt projektu: 500 000 €

LGD (w tym EFRR): 90 000 €

Izba turystyczna: 300 000 €

Samorząd: 110 000 €

Realizator projektu

Rede DLBC Lisboa, Associação

Maria José Domingos

www.rededlbc Lisboa.pt

CC Lizbona

Sieć RLKS w Lizbonie wprowadza lokalną walutę, aby przyciągnąć dochody do zmarginalizowanych społeczności, wspierać miejscowe firmy i budować poczucie wspólnoty.

W Lizbonie rosną nierówności. Obok bardzo dynamicznych dzielnic występują obszary nędzy. Przepaść między biedą a bogactwem stale rośnie i znaczna część populacji nie może sobie pozwolić na dalsze mieszkanie we własnym mieście. Głównym wyzwaniem dla LGD jest zmniejszenie asymetrii dochodów i zapewnienie zrównoważonego rozwoju i spójności społecznej w mieście.

Po pilotażu w dzielnicy Campolide, lizbońska sieć RLKS stara się rozszerzyć zakres stosowania lokalnej waluty „CC Lizbona” na całe miasto i poza nim, jako sposób na wzmocnienie podmiotowości społecznej i finansowej. Zachęciła do współpracy krajową izbę turystyczną, władze miasta i dzielnicy Campolide, a także hotele, restauracje i inne firmy, aby wspólnie wypracować miejscową walutę i zachęcić do jej stosowania. Waluta pozwoli turystom i mieszkańcom kupować przede wszystkim w punktach należących do systemu, które otrzymują znak społecznej odpowiedzialności biznesu dzięki swoim działaniom na rzecz lokalnych producentów, firm i miejsc pracy.

“Lokalna waluta pozwala zbudować solidarność i budować włączenie społeczne.”

Maria José Domingos, Dyrektor LGD

Nowe technologie partycypacji obywatelskiej

KolorAPP

Nowa platforma on-line i aplikacja pozwalają mieszkańcom otrzymać lokalny serwis informacyjny i proponować rozwiązania potrzebne społeczności.

Aplikację KolorAPP utworzyli mieszkańcy obszaru LGD KolorCommunity, początkowo w celu informowania o tym, co źle działa w miejscach publicznych (oświetlenie, dziury w jezdni itp.). Podlega ona stałej ewolucji w interesie społeczności lokalnej.

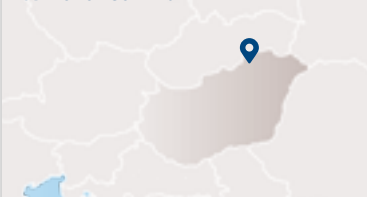
Aplikacja stanowi platformę komunikacyjną dla mieszkańców miasta Kazincbarcika. Wymiana informacji między mieszkańcami a gminą obejmuje wiele kwestii, takich jak program wydarzeń sportowych i kulturalnych, zapobieganie klęskom żywiołowym, bank czasu, wolontariat i współpraca z pracownikami socjalnymi, głosowanie na ważne dla społeczności tematy oraz wspólne planowanie. Aplikacja skutecznie zachęca mieszkańców do większej aktywności w proponowaniu ulepszeń, buduje poczucie sprawczości, dumę lokalną i kapitał społeczny.

„Projekt idealnie wpisuje się w koncepcję, jaką ma Kolorcity dla Kazincbarciki, zachęca do współpracy i solidarności między mieszkańcami a gminą, przynosząc innowacyjne i twórcze rozwiązania codziennych problemów.”

Balázs Wächter, Dyrektor LGD

WĘGRY

LGD KOLORCOMMUNITY

Stoisko 35

REZULTATY

- ▶ 1800 użytkowników
- ▶ 1600 sytuacji zasygnalizowanych w ciągu 18 miesięcy
- ▶ Lepsza jakość usług publicznych

Całkowity koszt projektu: 30 300 €
LAG (inc. ESF): 30 300 €

Realizator projektu
Barcika Centrum Ltd
Péter Novák

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Pomoc w znalezieniu pracy dla osób bezrobotnych

Ziemia i morze

Przedsiębiorstwo społeczne w południowo-wschodniej Francji działa na rzecz włączenia społecznego i zarazem promuje lokalne produkty morza.

Siedemdziesiąt procent produktów morza sprzedawanych na aukcji rybnej we francuskiej gminie Agde idzie na eksport. Aby promować konsumpcję tych produktów na miejscu, firma „Terre et Mer” (Ziemia i morze) zajmuje się przetwórstwem świeżo złowionych ryb i owoców morza w formie dań i całych posiłków gotowych do spożycia. Jest to przedsiębiorstwo społeczne, które jednocześnie dba o włączenie osób bezrobotnych, współpracując z Czerwonym Krzyżem i oferując pracę osobom zagrożonym marginalizacją, których pracę nadzoruje kierownik produkcji i kierownik ds. rozwoju.

Projekt nie konkuruje ze sklepami rybnymi ani lokalnymi łańcuchami dostaw, ale odpowiada na popyt konsumentów na gotowe posiłki, zachęcając zarazem okolicznych mieszkańców do jedzenia produktów morskich z pobliskich połowów. Dzięki swojej działalności Terre et Mer dodaje wartość produktom z trudniejszych w sprzedaży, mniej znanych gatunków morskich, a jednocześnie pomaga osobom bezrobotnym uzyskać doświadczenie zawodowe i umiejętności w zakresie przetwórstwa, w warsztacie przetwórczym zlokalizowanym przy pomieszczeniu giełdy. Produkty będą sprzedawane lokalnie, obecnie trwają prace nad stworzeniem dla nich lokalnej marki.

FRANCJA

LGR THAU

Stoisko 36

REZULTATY

- ▶ Utworzenie przedsiębiorstwa społecznego z warsztatem przetwórstwa ryb
- ▶ Utworzenie 7 nowych miejsc pracy (z czego 5 dla osób bezrobotnych)
- ▶ Do 2021 ma być przetworzone 60 ton świeżych ryb i owoców morza

Całkowity koszt projektu: 53 668 €

LGR (w tym EFMR): 42 934 €

Beneficjenci: 10 734 €

Realizator projektu

Grau d'Agde Fish Auction
Aurélie Dessein

“Nasz projekt jest efektem niespotykanej dotąd współpracy między dwoma bardzo odległymi światami: zawodowymi rybakami i osobami zajmującymi się włączeniem społecznym.”

Béatrice Pary, Dyrektor LGR

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Dostęp do usług finansowych

WŁOCHY

LGR WSCHODNIA SARDYNIA

Stoisko 37

REZULTATY

- ▶ Utworzenie programu mikropożyczkowego z kapitałem 100 000 €
- ▶ Oczekiwane wnioski od 10 przedsiębiorców

Całkowity koszt projektu: 103 000 €
LGR (w tym EFMR): 3 000 € (koszty pracy personelu)
Beneficjenci: 100 000 €

Realizator projektu
GAC Sardegna Orientale
Davide Cao
www.flagsardegnaorientale.com

Mikropożyczki dla rybaków w małej skali

LGR podjęła współpracę z prywatną firmą pożyczkową, żeby opracować program mikropożyczek dla rybaków w małej skali.

Dużym firmom i osobom bogatym zawsze łatwo jest skorzystać z usług finansowych. Rybacy w małej skali zwykle mają trudności w dostępie do kredytów i pożyczek, bo nie mogą zapewnić odpowiednich zabezpieczeń lub nie mieszczą się w profilu pożądanego klienta. W związku z tym LGR Wschodniej Sardynii pomogło w stworzeniu funduszu mikropożyczkowego odpowiadającego na potrzeby finansowe rybaków i wspierającego inicjatywy biznesowe tego sektora.

LGR podjął współpracę z prywatną firmą pożyczkową, która zgodziła się udostępnić środki na utworzenie funduszu mikropożyczek. W pierwszej fazie pożyczki są dostępne dla spółdzielni, nowo tworzonych firm i przedsiębiorstw działających mniej niż 5 lat. Inwestycje można łatwo monitorować dzięki bliskim kontaktom między pożyczkobiorcami a instytucją zarządzającą funduszem. Uzupełnieniem tej inicjatywy są szkolenia i coaching dla przedsiębiorców finansowane z EFS, z których wielu planuje ubiegać się o mikropożyczki i otworzyć nową działalność gospodarczą.

“Dzięki mikropożyczkom z LGR będę mógł unowocześnić kuter i promować turystykę połowową dla klientów zagranicznych.”

Giovanni Vitiello, rybak

Integracja imigrantów

Ny på landet – przybysze na wsi

Stowarzyszenie młodzieżowe utworzono, aby ułatwić młodym imigrantom integrację na obszarach wiejskich Szwecji i umożliwić im uczenie się, przewodzenie i pomaganie innym.

Bardzo trudno jest być przybyszem w nowym kraju, zintegrować się i stać się jego częścią. Organizację Ny på landet utworzono po to, aby pomóc młodym imigrantom w wieku 16-25 lat zintegrować się ze społeczeństwem szwedzkim poprzez działania bazujące na przyrodzie i nauce na świeżym powietrzu. Stowarzyszenie zapewnia szersze spojrzenie na szwedzką wieś i pomaga młodym imigrantom poznać ją i zrozumieć. Projekt realizuje grupa liderów: młodych ludzi, którzy sami są imigrantami.

Liderzy organizują wyjazdy na obozy związane z porami roku, wykorzystując zasadę swobodnego przemieszczania się, uczące jak się ubierać w różnych porach roku, zasad bezpieczeństwa na łonie przyrody, uczące jak się angażować w organizacje społeczne i jakie wartości obowiązują w Szwecji, niepisane zasady i normy społeczne. Liderzy angażują się we wszystkie elementy projektu i odpowiadają także za kierowanie zespołami imigrantów w trakcie konkurencji i gier, oraz udział w innych aktywnościach. Uczą się w ten sposób, jak założyć organizację w Szwecji, jak ją prowadzić, zapewniają także długofalową trwałość projektu, dzięki przemyślanej strukturze i nabytym umiejętnościom.

“Nadeszła pora, aby rodzice uczyli od najmłodszych lat, że w różnorodności jest piękno i siła.”

Maya Angelou, poetka amerykańska

SZWECJA

LGD FOLKUNGLAND

Stoisko 38

REZULTATY

- ▶ Utworzenie stowarzyszenia młodzieżowego Ny på landet
- ▶ Rekrutacja 15 młodych imigrantów i ich przeszkolenie jako liderów
- ▶ Zorganizowanie 4 obozów, każdy z udziałem co najmniej 40 osób
- ▶ Współpraca między czterema organizacjami wiejskimi

Całkowity koszt projektu: 155 808 €
LEADER (w tym EFRROW): 104 391 €
Inne środki publiczne: 51 417 €

Realizator projektu

Folkungaland
Jeanette Uner
www.facebook.com/NypalandetOrg
www.youtube.com/user/nypalandet

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Włączenie dla osób po 50 roku życia

POLSKA

LGD PARTNERSTWO PÓŁNOCNEJ JURY

Stoisko 39

RESULTS

- ▶ Uzyskanie nowych umiejętności informatycznych przez 90 osób w wieku 50+
- ▶ Poprawa jakości życia dzięki nowym kompetencjom
- ▶ Podtrzymanie dzięki tabletom aktywności w sieci po skończonym szkoleniu

Całkowity koszt projektu: 10 394 €
LEADER (w tym EFRROW): 6 614 €
Inne środki publiczne: 3 780 €

Realizator projektu

Stowarzyszenie Partnerstwo
Północnej Jury
Aleksandra Stachura
www.jura-ppj.pl
www.facebook.com/ppjjanow

Walka z wykluczeniem cyfrowym

LGD zorganizowało popularne i cenione warsztaty dostosowane do potrzeb odbiorców, pozwalające na ograniczenie wykluczenia cyfrowego dla mieszkańców wsi po 50 roku życia.

Podczas przygotowywania strategii stwierdzono, że na wsi osoby starsze mają problem z obsługą komputera, a wielu z nich nie stać na jego zakup. Projekt pomógł uczestnikom pokonać bariery przez profesjonalnie zorganizowane szkolenia nauczające umiejętności cyfrowych w sposób praktyczny.

W projekcie uczestniczyły małe grupy osób w podobnym wieku, a szkolenia zorganizowano na poziomie lokalnym w dziewięciu gminach. Dzięki temu udział w szkoleniu był dla uczestników wygodniejszy i rodził mniej obaw. Na szkoleniach uczestnicy nauczyli się korzystania z internetu, np. jak założyć konto mejlowe, jak wysyłać mejle, jak poszukiwać ofert pracy, jak robić zakupy przez internet i jak płacić w nim rachunki.

Uczestnicy, którzy przeszli pomyślnie test kompetencji i mieli 100% udział w trzydniowym szkoleniu, otrzymali tablety, aby mogli dalej uczyć się sami. Sukces tego projektu zachęcił inne organizacje w okolicy do podjęcia podobnych projektów.

“Nie ma się czego obawiać z tą elektroniką. To jest dla zwykłych ludzi, nawet dziadek może się czegoś nowego nauczyć. Nie chcemy zostawać z tyłu.”

Uczestnik szkolenia

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Wsparcie dla młodzieży zagrożonej ubóstwem

Happy Frog

Dzieci z ubogich rodzin wiejskich o wysokim bezrobociu mają szansę ucieczki z błędnego koła biedy i zależności od zasiłków, dzięki klubom młodzieżowym finansowanym z EFS.

Na terenach dawnych PGR, o dużej koncentracji rodzin, których głównym źródłem dochodu są zasiłki i w których jedno lub oboje rodziców jest długotrwale bezrobotnych, utworzono dwa kluby młodzieżowe. Wśród mieszkańców tych obszarów powszechna jest niska samoocena i niewielka aktywność na rynku pracy. Większość dzieci ma słabe wyniki w szkole, ograniczony dostęp do zajęć pozaszkolnych i nie ma miejsca na spędzanie wolnego czasu. Zwykle kończą edukację wcześniej i pozostają wykluczeni z rynku pracy.

Projekt ma na celu zapewnienie tej młodzieży lepszego startu w życie poprzez kluby młodzieżowe pomagające poprawić umiejętności czytania ze zrozumieniem i pisania, matematyki i technologii cyfrowych, a także kompetencje społeczne i obywatelskie. Proponuje także atrakcyjny dla młodzieży z ubogich rodzin sposób spędzania wolnego czasu, organizując takie przedsięwzięcia jak wyprawy kajakowe, żeglarskie, warsztaty plastyczne czy gry terenowe oparte o miejscowe walory przyrodnicze. Dzięki takiemu wsparciu młodzież ma szansę uniknąć powtarzania ścieżki życiowej rodziców.

POLSKA

LGD PARTNERSTWO DLA KRAJNY I PAŁUK

Stoisko 40

REZULTATY

- ▶ Utworzenie 2 klubów młodzieżowych
- ▶ Wsparcie integracyjne dla 20 młodych osób
- ▶ Zwiększona aktywność społeczna młodzieży zagrożonej marginalizacją

Całkowity koszt projektu: 25 900 €
LAG (incl. ESF): 23 800 €
Beneficjenci: 2 100 €

Realizator projektu
Happy Frog
Michał Raczyński

“Dzięki wsparciu LGD mamy fantastyczne miejsce spotkań, w którym otwieramy młodych ludzi na świat przez edukację i zabawę.”

Michał Raczyński, Happy Frog

Co może dać RLKS w mieście, na wsi, na wybrzeżu

W zespole FARNET myślimy zwykle o rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność (RLKS) na obszarach rybactwa i akwakultury. Ale RLKS wyrósł z programu LEADER, inicjatywy UE wspierającej rozwój obszarów wiejskich. Wiele lokalnych grup działania (LGD) na obszarach wiejskich ma w nazwie słowo LEADER. Dopiero później to podejście zostało rozszerzone na obszary nadbrzeżne i miejskie i pojawił się termin RLKS.

Rozmawiamy z przedstawicielami LGD z tych trzech typów obszarów.

Davide Cao, Dyrektor Lokalnej Grupy Rybackiej (LGR) Wschodniej Sardynii, wychował się i mieszka w Cagliari. Lubi swoją pracę za brak rutyny i za możliwość współpracy w stale zmieniającym się gronie.

Maria José Domingos stara się budować bardziej sprawiedliwe społeczeństwo. Przez 16 lat pracowała w Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu (ang. European Anti-Poverty Network, EAPN), a obecnie jest dyrektorem sieci RLKS w Lizbonie.

Jacqueline Hellsten pracuje w szwedzkiej LGD Sörmlandskusten (wybrzeża Sudermanii) i uważa, że ma „najfajniejszą pracę na świecie”, bo lubi prowadzić coaching i wspierać inicjatywy lokalne.

Opowiedzcie nam o swoich lokalnych grupach

Davide: LGR Wschodniej Sardynii powstała dziewięć lat temu. Nasz sektor rybacki był podzielony, brakowało nam myślenia strategicznego. Większość rybaków myślała tylko o tym, jak przeżyć dzień i za co utrzymać rodzinę. Celem utworzenia LGR była zmiana tego myślenia, zachęcenie ludzi żeby się razem zastanowili i oszacowali koszty, korzyści i szanse wspólnego działania. W wypracowanym przez nas planie lokalnego rozwoju postawiliśmy na różnicowanie gospodarki, certyfikację i znakowanie źródła pochodzenia produktów rybnych, waloryzację środowiska naturalnego oraz szkolenia.

Maria José: Władze Lizbony dostrzegły, że RLKS jest szansą i zachęciły stowarzyszenia miejskie do ubiegania się o środki. W 2015 roku powstała Lizbońska Sieć RLKS, grupa rozwoju lokalnego w mieście. W jej skład wchodzi 169 organizacji, głównie non-profit. Nasza grupa zarządza lokalną strategią rozwoju dla obszarów priorytetowych. Prowadzi ona szkolenia, buduje podmiotowość i finansuje projekty społeczności lokalnych. Skupiamy się głównie na edukacji, zatrudnieniu i włączeniu społecznym.

Jacqueline: LGD Sörmlandskusten powstała w roku 2015, nasza wizja to „Budowanie dobrze funkcjonującego i zrównoważonego ‘Raju’ łączącego wieś i miasto”. Potrzebowaliśmy nowych miejsc pracy w turystyce oraz w zielonej i błękitnej gospodarce. Założyliśmy rozwój oparty o różnorodność wszystkich mieszkańców i tworzymy nowe modele życia i usług na wsi. Wierzymy że

Davide Cao

Maria José Domingos

Jacqueline Hellsten

rozwój wsi wymaga współpracy z miastem. Taka współpraca pozwoli na rozwiązanie w przyszłości kwestii zrównoważonego rozwoju, tworzenia nowych produktów, efektywności energetycznej i sprzedaży kluczowych produktów rolnych.

Jak RLKS wpływa na Wasze obszary?

Davide: Odwaga i zaangażowanie pierwszego prezesa naszej LGR, Fabrizio Senu, pozwoliły zmienić sposób myślenia rybaków. Stworzyliśmy program wspólnych działań z dużym udziałem rybaków. Pomogło to ich zintegrować, zbudować trwałe więzi przyjacielskie i biznesowe. Rybacy zaczęli patrzeć w przyszłość. Dzięki RLKS, rybacy i inne podmioty rozumieją, że trzeba racjonalizować zużycie zasobów i że należy skupić się na kilku wspólnych przedsięwzięciach o największym oddziaływaniu.

Maria José: Ciężko pracowaliśmy nad przygotowaniem projektów, które przyniosą rozwój lokalny. Wzrost gospodarczy w Lizbonie jest bardzo nierównomierny. Rozwijające się dzielnice sąsiadują ze strefami ubóstwa. Pracujemy nad zmniejszeniem tych nierówności. Przykładem jest projekt „lokalnej waluty”, który pozwala wprowadzić i monitorować alternatywny model wzrostu, bardziej sprawiedliwy i zrównoważony. W przyszłości mamy nadzieję zorganizować kolejne konkursy na projekty.

Jacqueline: LEADER tworzy nowe sieci i partnerstwa. Nasza LGD pomaga spotkać się różnym grupom, mającym wspólne cele i uzupełniające się umiejętności lub

zasoby. Gmina Södertälje chce zagospodarować większy obszar pod produkcję rolną. Z kolei grupa Syryjczyków, głównie uchodźców, znających się na rolnictwie chciały uprawiać warzywa. Skontaktowaliśmy ze sobą Syryjczyków i Szweda, który miał podobny pomysł, aby wspólnie mogli wydzierżawić ziemię od gminy.

Jakie są waszym zdaniem korzyści z RLKS?

Davide: To bardzo dobre podejście dla identyfikacji wspólnych potrzeb i znalezienia rozwiązań odpowiadających wielu podmiotom. RLKS ma wartość niematerialną w postaci budowania więzi społecznych. Przykładem jest nasz projekt „Imprezy i spotkania nad laguną”. Przed nastaniem RLKS nasze piękne laguny były niezagospodarowane. Obecnie rybacy współpracują z wieloma miejscowymi branżami, dzięki czemu można organizować imprezy nad laguną. Rozwija się turystyka i lokalny rynek, rośnie także świadomość kwestii środowiskowych.

RLKS jest też bardzo elastyczny, może odpowiadać na bardzo różne potrzeby. Chcieliśmy wykorzystać środki EFS (Europejskiego Funduszu Społecznego) na szkolenia w zakresie zielonej i błękitnej gospodarki. Dzięki RLKS udało się zorganizować sześć miesięcy szkoleń i spotkań, a zainteresowane podmioty i firmy szkoleniowe mogły wspólnie zaprojektować program szkoleń.

Maria José: Walka z ubóstwem i wykluczeniem musi się toczyć na różnych poziomach: europejskim, krajowym i lokalnym. Jednak zaangażowanie w to całej społeczności jest jedynie możliwe i najskuteczniejsze na poziomie lokalnym. Państwa członkowskie delegują pewne uprawnienia decyzyjne na poziom lokalny i to jest bardzo pozytywne, bo miejscowe społeczności uczestniczą w przygotowaniu projektów i wnoszą swoje zasoby w rozwiązywanie lokalnych problemów.

Przy tworzeniu strategii RLKS bierze pod uwagę zarówno mocne jak i słabe strony danej społeczności, co czyni to podejście unikalnym.

Jacqueline: LEADER opiera się na współpracy, na lokalnych inicjatywach i lokalnej specyfice. Pozwala nam określić obszar naszego działania niezależnie od granic gminy czy powiatu. Metoda ta pozwala na znalezienie niekonwencjonalnych rozwiązań problemów wsi.

Gminy mają często problem z zapewnieniem usług dla społeczności. Dzięki nam mieszkańcy mogą zdecydować jakich usług potrzebują. Następnie gmina kupuje te usługi od lokalnych przedsiębiorców, podobnie jak to się dzieje w „inteligentnych wioskach”. Posiłki w szkołach są kupowane w miejscowych sklepach. Miejscowa ekipa piłkarska dostaje kontrakt na czyszczenie plaży. Pokazuje to, jak lokalne firmy mogą zarobić i zarazem odpowiedzieć na potrzeby społeczności.

Na jakie wyzwania napotyka wasza praca?

Davide: Mamy bardzo duży obszar, prawie 250 km wybrzeża. Jest on spójny i łączy go kultura rybacka, ale fizyczne odległości są duże. Nasza inicjatywa „forum rybaków” stara się odpowiedzieć na to na dwa sposoby: poprzez spotkania tematyczne oraz przez forum internetowe. Trudno jest przekonać ludzi do korzystania z forum wirtualnego, bo wielu z nich nie ma ochoty siedzieć przy komputerze, tablecie lub smartfonie i rozmawiać o swoich problemach.

Strona administracyjna RLKS także stwarza pewne problemy. System wdrażania stanowi wąskie gardło. Zdarzało się niestety, że brakowało nam środków na zapłacenie pracownikom lub usługodawcom.

Maria José: Miejski RLKS jest w Portugalii nowością. Możliwość łączenia różnych funduszy dla finansowania projektów RLKS jest dobrym rozwiązaniem, ale przez to RLKS jest bardziej skomplikowany. Różne agendy rządowe interpretują przepisy na różne sposoby i to może negatywnie wpłynąć na realizację lokalnych strategii.

Jak dotąd władze zainwestowały w RLKS jedynie niewielkie środki. W okresie 2015-2017 mieliśmy dużo pracy administracyjnej. Do tej pory jedyne działające projekty RLKS dotyczą przedsiębiorczości, bo tylko w tej dziedzinie władze lokalne zorganizowały konkursy.

Jacqueline: Dla nas największym wyzwaniem jest informowanie społeczności o naszej grupie i o RLKS. Zmobilizowanie podmiotów ważnych dla osiągnięcia celów strategii wymaga, aby ludzie o nas wiedzieli. Jeśli nie wiedzą o Leaderze, nie przyjdą do nas ze swoimi pomysłami.

Niestety wiele osób podchodzi sceptycznie do finansowania unijnego, z powodu biurokracji i długiego procesu decyzyjnego. Robimy co możemy, żeby pomóc. Wkładamy dużo wysiłku w to, aby nasze biuro było dobrym punktem kontaktowym dla osób potrzebujących wsparcia dla swoich projektów.

Co jeszcze może RLKS zrobić w przyszłości?

Davide: Rybacy na naszym obszarze się starzeją i coraz mniej osób chce ich zastąpić. Trudne warunki pogodowe, kwestie środowiskowe, kłopoty finansowe i zdrowotne mają wpływ na produktywność i stabilność tej profesji. Możemy zachęcać młodych do pracy w sektorze rybackim tylko wtedy, jeśli będziemy w stanie ograniczyć część ryzyka związanego z tą pracą.

RLKS powinien pomóc osobom, którym wydaje się, że są bez wyjścia. Powinien pokazywać rybakom i całej społeczności alternatywne rozwiązania. Wymaga to zwiększonej wymiany dobrych praktyk i poprawy powiązań z instytucjami, aby ułatwić procedury administracyjne. Potrzebne byłoby do tego podejście wielosektorowe, obejmujące wszystkie istotne podmioty naszego obszaru.

Maria José: RLKS to narzędzie demokracji. Pozwala ono łączyć i angażować mieszkańców, pomaga im uczyć się i budować zaufanie, co jest fundamentem powodzenia. W przyszłości RLKS mógłby oddać głos osobom zmarginalizowanym, zachęcić aby więcej takich osób uczestniczyło w podejmowaniu decyzji. RLKS jest doskonałym podejściem dla upodmiotowienia społeczności i wsparcia oryginalnych rozwiązań dla lokalnych problemów. Stosunkowo niewielka skala finansowania pojedynczych projektów pozwala na eksperymentowanie.

LGD powinny mieć wyższą rangę jako aktywne partnerstwa i przedstawiciele interesów społeczności.

Jacqueline: RLKS może łączyć ze sobą wiele podmiotów zaangażowanych w rozwój obszarów wiejskich, aby podnosić jakość życia, poprawiać usługi i efektywność gospodarowania zasobami – szczególnie w zakresie innowacji i technologii cyfrowych. LEADER może zapewnić niewielkie środki aby testować innowacyjne projekty. Jeśli pierwszy etap projektu finansowany z EFRROW (Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich) się powiedzie, dodatkowe środki może zapewnić sektor prywatny

Gdyby puścić wodze fantazji, jak RLKS mógłby przemienić wasze obszary?

Davide: Więzi między rybakami a sektorem turystyki stałyby się głębsze i bardziej trwałe. Pozwoliłoby to na zwiększenie dochodów rybaków różnicujących swoją działalność na przykład w kierunku turystyki połowowej.

Chciałbym, żeby średni wiek rybaka spadł do 40 lat. Do zawodu przychodziłoby więcej osób, a kobiety i osoby młode byłyby częściej zatrudniane, również na stanowiskach kierowniczych.

Porty rybackie zapewniałyby rybakom komfort i dobre zaopatrzenie w sprzęt i usługi. Standardem byłyby lżejsze jednostki połowowe zasilane energią elektryczną.

Nasza LGR oferowałaby szeroki wachlarz wsparcia dla biznesu, spójności społecznej oraz możliwości wymiany praktyk i pomysłów między poszczególnymi społecznościami. Nasi pracownicy byłiby traktowani jako cenny zasób.

W miarę upływu czasu i przy zwiększonych funduszach RLKS może uczynić te marzenia rzeczywistością. Mamy nadzieję, że staniemy się zawodowymi „łapaczami snów” dla naszego obszaru!

Maria José: Nasi mieszkańcy mieliby te same możliwości, jakie mają ludzie mieszkający w bogatszych częściach miasta. Mieliby prawo decydować, jakie projekty i inwestycje są im potrzebne.

Nasza część miasta jest bardzo biedna i ma wielu mieszkańców, starszych i młodszych, żyjących często w złych warunkach i cierpiących na różne choroby. Nie ma miejsc dla młodzieży. Osoby starsze mają niskie emerytury i niską siłę nabywczą. Transport publiczny funkcjonuje źle.

Żadna społeczność lokalna nie powinna być skazana na złe życie – powinna mieć dostęp do wszystkiego, co jej potrzebne. Mam nadzieję, że w ciągu pokolenia będzie u nas mniej osób wykluczonych. Nasz obszar będzie miał więcej miejsc pracy i będzie bardziej zielony. Poziom życia w Lizbonie będzie bardziej wyrównany. RLKS jest najskuteczniejszym instrumentem, żeby to osiągnąć.

Jacqueline: Marzę o tym, żeby uświadomić ludzi, jakie wartości chcemy rozwijać na wsi, żeby więcej osób się w ten proces włączyło.

Biuro LGD stałoby się centrum rozwoju oferującym doradztwo, nawiązywanie kontaktów i dofinansowanie we wszystkich dziedzinach. Byłoby to miejsce, do którego mieszkańcy zwracaliby się w pierwszej kolejności, aby zaspokoić swoje potrzeby, omawiać pomysły, znaleźć inspirację lub sprawdzać nowe koncepcje. Byłoby świetnie, gdybyśmy się stali takim „okienkiem” dla wszystkich!

Myślę, że do tego potrzebne są innowacyjne działania na poziomie wsi. Chodzi też o skuteczne procesy prowadzące do inteligentnych rozwiązań i pozwalające na ciągłe uczenie się zarówno z sukcesów, jak i porażek. Myślę że RLKS jest znakomitym sposobem, żeby temu sprostać. ■

FARNET 2009-2019 10 LAT WSPIERANIA RLKS NA OBSZARACH RYBACTWA I AKWAKULTURY

**350+
FLAGs**

Sieć Obszarów Rybackich FARNET to wspólnota ludzi zajmujących się wdrażaniem rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na europejskich obszarach rybactwa i akwakultury.

Wspólnota ta rozwijała się w ciągu ostatnich lat i stanowi o wartości dodanej podejścia RLKS. Tworzenie więzi między różnymi interesariuszami, branżami i osobami jest kluczem do sukcesu rozwoju lokalnego. Innowacje, szanse i nowe rozwiązania pojawiają się często tam, gdzie zderzają się różne doświadczenia i praktyki. Dzieje się tak dzięki współpracy i wymianie pomysłów między różnymi podmiotami.

37 000 000
TOTAL POPULATION
IN FLAG AREAS

Dynamika tej wspólnoty i sieci potwierdza sukces realizacji RLKS w ramach EFMR.

Do 2020 roku łączna liczba projektów wspartych przez Lokalne Grupy Działania ze środków EFMR we wszystkich obszarach nadbrzeżnych Europy zbliży się do 20.000. Ta siatka tysięcy drobnych projektów utworzyła lub utrzymała tysiące miejsc pracy i dała wiarę w siebie wielu społecznościom zmarginalizowanym i położonym z dala od ośrodków rozwoju. Oprócz bezpośrednich efektów projektu, partycypacyjny charakter tego programu wyzwala lokalną energię, budując i wzmacniając to, co nazywamy kapitałem społecznym. Dzięki temu społeczności stają się silniejsze i bardziej odporne na wstrząsy.

**20 000
PROJECTS
(BY 2020)**

20
MEMBERS
STATES

Ta sieć dziesiątek tysięcy podmiotów zaangażowanych w projekty RLKS otrzymuje aktywne wsparcie ze strony Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Gospodarki Morskiej i Rybactwa, w formie działań aktywizujących prowadzonych przez wyspecjalizowany zespół.

To aktywne sieciowanie pozwoliło zainteresowanym podmiotom rozwijać umiejętności

**>EUR 1 BILLION
INVESTED IN FISHERIES
AND AQUACULTURE AREAS**

i wymieniać się wiedzą i doświadczeniami. Wsparcie tego sieciowania zaczęło się prawie dokładnie 10 lat temu, w 2009 roku, organizacją pierwszego seminarium w Parnawie (Estonia) pomagającego utworzyć pierwsze LGR.

40+
FARNET
EVENTS

Od tego czasu zespół FARNET zorganizował 18 tematycznych seminariów dla LGD poświęconych takim zagadnieniom jak np. tworzenie wartości dodanej, turystyka, włączenie społeczne, oraz kwestiom metodycznym takim jak orientacja na rezultaty czy budowanie partnerstwa. Tematy były dostosowane do różnych etapów rozwoju LGR. Dodatkowo zorganizowaliśmy cztery duże konferencje poświęcone miejscu rozwoju lokalnego w politykach publicznych.

Sieć wspierała także instytucje zarządzające i krajowe sieci zaangażowane we wdrażanie rybackiego RLKS w ramach 20 spotkań europejskich i licznych wydarzeń na poziomie krajowym.

4 000
TRAINED
PARTICIPANTS

W trakcie tych wydarzeń szkoleniami i pomocą we wdrażaniu RLKS objętych zostało ponad 4000 interesariuszy. Powstało również 18 podręczników tematycznych i metodycznych oraz blisko 200 przykładów projektów, co stanowi zasób wiedzy, na którym można budować kolejne działania w ramach rozwoju obszarów rybactwa i akwakultury. ■

30 000
JOBS CREATED
OR MAINTAINED

RLKS w Unii Europejskiej

Państwa członkowskie stosujące RLKS w poszczególnych funduszach:

■ EFMR ■ EFRROW ■ EFRR ■ EFS

